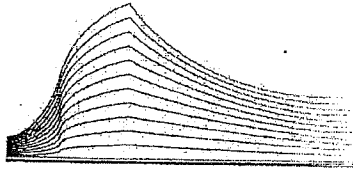

S13.1544

2019/ST/1

Arrestnummer C 1 243 / 2019
Repertoriumnummer 2019/ 607
Datum van uitspraak 1 maart 2019
Notitienummer griffie 2018/NT/67 - DELVOYE ART NV - DELVOYE Wim
Notitienummer parket-generaal 2017/PGG/3015 2018/VJ11/67

Na tussenarrest van 25 mei 2018

Herstelvordering Agentschap
Natuur en Bos: vrijdag 13
december 2019 te 09.00 uur

Hof van beroep Gent Arrest

tiende kamer
correctionele zaken

Aangeboden op
Niet te registreren

COVER 01-00001353790-0001-0057-01-01-1

2017/PGG/3015 - 2018/VJ11/67

Not.nr. GE.66.L4.006643/08

In de zaak van het OPENBAAR MINISTERIE en van

1. nr. **De gemachtigde ambtenaar bij ANB Vlaams Gewest,**
met kantoren te 1000 Brussel, Havenlaan 88/0075,
- eiser tot herstel -
2. nr. **Afdeling Natuur en Bos namens het Vlaams Gewest,**
met kantoren te 1000 Brussel, Havenlaan 88/0075,
- eiser tot herstel -
3. nr. **De gewestelijke stedenbouwkundig inspecteur,**
met kantoren te 1000 Brussel, Koning Albert II laan 20 bus 8;
- eiser tot herstel -
4. nr. **De Inspecteur Onroerend Erfgoed,**
optredend namens het Vlaams Gewest,
met kantoren te 1000 Brussel, Koning Albert II laan 20 bus 8

tegen

1. nr. **302 DELVOYE ART NV,**
met maatschappelijke zetel te 9050 Ledeborg (Gent), Verbroederingsstraat 16,
ingeschreven met KBO-nummer 0479.012.724,
- beklagde -
2. nr. **303 DELVOYE Wim, Maria, Georges,**
geboren te Wervik op 14 januari 1965,
kunstenaar,
wonende te Brighton, Vine Street 37, Verenigd Koninkrijk,
- beklagde -

volgens de aanhangig makende akte verdacht van:

┌ PAGE 01-00001353790-0002-0057-01-01-4 ─┐

“Om de misdaad of het wanbedrijf te hebben uitgevoerd of aan de uitvoering ervan rechtstreeks te hebben meegewerkt, om, door enige daad, tot de uitvoering zodanige hulp te hebben verleend dat het wanbedrijf zonder zijn bijstand niet had kunnen worden gepleegd (art. 66 SW)

de eerste en de tweede

BETREFFENDE DE INBREUKEN OP VLAAMSE CODEX RUIMTELIJKE ORDENING

A.

Bij inbreuk op artikel 6.1.1.1° van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening

A.1.

Op het perceel Kalverhagestraat nr. 1-3 te 9090 Melle, gekadastreerd als afdeling 1, sectie D nrs. 389/A, 390, 391/A, 392/C, 393, 394/D, eigendom van NV Delvoye Art, met zetel te 9050 Gent, Verbroederingstraat 16, KBO 0479012724 en Delvoye Wim, Maria, Georges, kunstenaar, geboren te Wervik op 14.01.1965, wonende te 9050 Gent, Verbroederingstraat 16.

Hetzij zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning, hetzij in strijd met de vergunning, hetzij na verval, vernietiging verstrijken van de termijn van de vergunning, hetzij in geval van schorsing van de vergunning, hierna vermelde handelingen, zoals bepaald bij artikel 4.2.1.1° b (het verrichten van navolgend bouwwerk, met uitzondering van onderhoudswerken: het functioneel samenbrengen van materialen waardoor een constructie ontstaat), namelijk:

A.1.a)

Het plaatsen van steenkorven in de walgracht ten zuidwesten van het kasteel en opgevuld met inerte materialen zoals steenpuin, over een afstand van ongeveer 35 meter.

- 1. te 9090 Melle in de periode van 01.12.2010 (datum vaststellingen /OK9 stuk 529) tot 09.09.2011 (OK 9 stuk 559) te hebben uitgevoerd***
- 2. te 9090 Melle in de periode van 09.09.2011 tot heden te hebben instandgehouden***

A.1.b)

Het gieten van een betonplateau links van het kasteel

PAGE 01-00001353790-0003-0057-01-01-4

1. **te 9090 Melle op 09.09.2011 te hebben uitgevoerd** (datum vaststellingen – OK9 stuk 36)
2. **te 9090 Melle sedert 09.09.2011 tot heden te hebben instandgehouden**

A.2.

Op het perceel Kalverhagestraat nr. 1-3 te 9090 Melle, gekadastraerd als afdeling 1, sectie D nrs. 378C, 308, 381, 382A, 382B en 383, in eigendom toebehorende aan NV Delvoye Art, met zetel te 9050 Gent, Verbroederingsstraat 16, KBO 0479012724 en Delvoye Wim, Maria, Georges, kunstenaar, geboren te Wervik op 14.01.1965, wonende te 9050 Gent, Verbroederingsstraat 16.

A.2.a)

Hetzij zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning, hetzij in strijd met de vergunning, hetzij na verval, vernietiging, verstrijken van de termijn van de vergunning, hetzij in geval van schorsing van de vergunning, hierna vermelde handlei(di)ngen, zoals bepaald bij artikel 4.2.1.3° (het vellen van bomen op een hoogte van één meter boven het maaiveld een stamomtrek van één meter hebben en geen deel uitmaken van de oppervlakten, vermeld in 2°)

meer bepaald: twintig hoogstammige bomen gelegen in parkgebied te hebben geveld zonder stedenbouwkundige vergunning

1. **te 9090 Melle in de periode van 18.08.2008 tot en met 22.08.2008 te hebben uitgevoerd** (OK + OK2)
2. **te 9090 Melle in de periode van 22.08.2008 tot heden te hebben instandgehouden** (OK 1+ OK2)

De feiten, voor zover gepleegd voor 1 september 2008 strafbaar ingevolge de artikelen 99, par.1, 3°, 146,1°-3°, 149 en 204 van het decreet houdende de organisatie van de Ruimtelijke Ordening dd. 18 mei 1999.

A.2.b)

Hetzij zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning, hetzij in strijd met de vergunning, hetzij na verval, vernietiging, verstrijken van de termijn van de vergunning, hetzij in geval van schorsing van de vergunning, hierna vermelde handelingen, zoals bepaald bij artikel 4.2.1.4° (het aanmerkelijk wijzigen van het reliëf van de bodem), hetzij door de bodem aan te vullen, op te hogen, uit te graven of uit te diepen waarbij de aard of de functie van het terrein wijzigt

meer bepaald:

1.

Op de omliggende percelen van het domein 'Kasteel de Bueren werd de wal (grachten zonder aansluiting op openbaar domein) afgegraven en breder gemaakt. Een aanzienlijke hoeveelheid slib werd op de grasbodem van het terrein gestort waardoor een verhoging van het maaiveld werd bekomen van meer dan een halve meter (OK 1 en OK 3)

a) te 9090 Melle, in de periode van 20.08.2009 tot 19.10.2009 te hebben uitgevoerd (OK 1 stuk 337)

b) te 9090 Melle, in de periode van 19.10.2009 tot 13.01.2009 (natuurvergunning) te hebben instandgehouden

2.

Het stockeren van 1.500 – 1.800 m3 grond in een mogelijks overstromingsgevoelig gebied

te 9090 Melle op 01.12.2010 (datum vaststellingen – OK8)

De feiten, voor zover gepleegd voor 1 september 2009 strafbaar ingevolge de artikelen 99, par.1, 4°, 146,1°-3°, 149 en 204 van het decreet houdende de organisatie van de Ruimtelijke Ordening dd. 18 mei 1999

B.

Op het perceel Kalverhagestraat nr. 1-3 te 9090 Melle, gekadastreerd als afdeling 1, sectie D nrs. 389/A, 390, 391/A, 392/C, 393, 394/D, eigendom van NV Delvoye Art, met zetel te 9050 Gent, Verbroederingstraat 16, KBO 0479012724 en Delvoye Wim, Maria, Georges, kunstenaar, geboren te Wervik op 14.01.1965, wonende te 9050 Gent, Verbroederingstraat 16.

Inbreuk op artikel 6.1.1.5° van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening handelingen te hebben, voorgezet, in strijd met het bevel tot staking, de bekrachtigingsbeslissing of de beschikking in kortgeding).

meer bepaald:

┌ PAGE 01-00001353790-0005-0057-01-01-4 ─┐

In strijd met de bekrachtigingsbeslissing van Agentschap Inspectie RWO – Inspectie Oost-Vlaanderen dd. 01.12.2010 (OK 9 stuk 527) de plaatsing van steenkorven te hebben afgewerkt

te 9090 Melle in de periode van 01.12.2010 tot 09.09.2011 (OK 9 stuk 529)

BETREFFENDE DE INBREUKEN OP HET DECREET NATUURBEHOUD

C.

Opzettelijk of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid, in strijd met artikel 7 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu;

Verboden wijzigingen van volgende kleine landschapselementen en vegetaties te hebben uitgevoerd:

4° historisch permanente graslanden, met inbegrip van het daaraan verbonden microreliëf en poelen, indien deze gelegen zijn in groengebieden, parkgebieden, (buffer)gebieden en bosgebieden en de met deze gebieden vergelijkbare bestemmingsgebieden aangewezen op de plannen van aanleg of de ruimtelijke uitvoeringsplannen van kracht in de ruimtelijke ordening of indien deze gelegen zijn binnen de perimeter van een op grond van het decreet van 16 april 1996 beschermd landschap of van de beschermingsgebieden Poldercomplex (BE2500932) en Het Zwin (BE2501033), zoals aangeduid bij besluit van de Vlaamse Executieve van 17 oktober 1988, voor zover er voor deze gebieden geen afwijkende instandhoudingsdoelstellingen vastgelegd zijn op grond van artikel 36ter, §1 van het decreet;

meer bepaald: op het perceel gekadastraerd als afd. 1 sectie D nrs. 381, 382A, 387a gelegen in parkgebied,

C.1) Op perceel 381 werd het geruimde slib verwerkt tot een dijk van 190meter lang, gemiddeld 5 meter breed aan de basis en 4m over de kruin gemeten. De dijk is ongeveer 1,2 meter hoog. Boomlijken worden gebruikt om een dam te vormen tegen het uitgeharde slib.

C.2) Op perceel 382a en 387a werd slib aangevoerd en gestort tussen 2 aarden dijken.

C.3) Op perceel 382a werd tegen de bosrand vers slib gestort

te 9090 Melle op 19.10.2009 (OK 4 stuk 232, 241-254, OK7)

PAGE 01-00001353790-0006-0057-01-01-4

Deze feiten zijn strafbaar gesteld door art. 16.6.1§1 van het Decreet van 5 april 1995 houdende Algemene Bepalingen inzake Milieubeleid

D.

Opzettelijk, in strijd met de wettelijke voorschriften of in strijd met een vergunning, met behoud van de toepassing van artikel 13§6 van het Decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, de vegetatie vermeld in artikel 13 §4 of in uitvoering van artikel 13 §4 van hetzelfde decreet, zonder vergunning gewijzigd te hebben,

D.1.

Namelijk een vegetatiewijziging zoals bepaald in artikel 8 §1 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu te hebben uitgevoerd in één of mee(r)dere van de gebieden bepaald in artikel 13 §4 van het decreet, te weten: 3° het wijzigen van het reliëf met inbegrip van nivellering van het microreliëf

meer bepaald:

D.1.a)

Op het perceel gekadastreerd als afd. 1 sectie D nrs. 382A, 387A, 392C, gelegen in parkgebied, door het aanleggen van een nieuwe weg lopend van zuidwest naar noordoost over de percelen 382 A en 387 A. De weg is aangelegd door middel van geotextiel die geplaatst is boven op de aangevoerde en geëgaliseerde sliblaag (OK11 stuk 583). Op de geotextiel is een als verharding dunne laag gravé van ongeveer 7cm uitgespreid.

te 9090 Melle op een niet nader te bepalen tijdstip, in de periode van 01.01.2011 tot 28.03.2011 (OK 11 stuk 583)

Deze feiten zijn strafbaar gesteld door artikel 16.6.3ter, eerste lid 3° van het Decreet van 5 april 1995 houdende Algemene Bepalingen inzake Milieubeleid.

D.1.b)

Op het perceel 392C nieuwe verharding te hebben aangelegd boven op de uitgespreide perceelsvreemde grond en het uitgespreide slib (OK 11 stuk 583)

te 9090 Melle op een niet nader te bepalen tijdstip, in de periode van 01.01.2011 tot 28.03.2011 (OK 11 stuk 583)

Deze feiten zijn strafbaar gesteld door artikel 16.6.3ter, eerste lid 3° van het Decreet van 5 april 1995 houdende Algemene Bepalingen inzake Milieubeleid.

D.2.

Namelijk een vegetatiewijziging zoals bepaald in artikel 8 §2 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu te hebben uitgevoerd in één of mee(r)dere van de gebieden bepaald in **artikel 13 §4 van het decreet**, te weten:

1° : het rooien of anderszins verwijderen en het beschadigen van houtachtige beplantingen op weg-, waterweg of spoorwegbermen of op het talud van holle wegen, van **houtachtige beplantingen langs waterlopen, dijken of taluds, van heggen, hagen, houtkanten, houtwallen, bomenrijen en hoogstamboomgaarden;**

3° : het **uitgraven, verbreden, rechtekken, dichten** van stilstaande waters, poelen of waterlopen;

meer bepaald: op het perceel gekadastreerd als afd. 1 sectie D nrs. 378C, 380, 381, 382A, 382B en 383, gelegen in parkgebied,

D.2.a)

Op locatie A (OK 3 – stuk 100, situatieplan: stuk 114)

1) Door het ruimen, uitdiepen en verbreden van de walgracht over een lengte van 370 meter. Het slib en de minerale bodem zijn gemiddeld tot 70 cm diep verwijderd. De oeverzijde is tot 1 meter aan de binnenzijde schuin afgegraven, tot diep in de wortelzone van de oeverbegeleidende struiken en bomen. De aanwezige watergebonden flora, fauna en bodemorganismen in het uitgegraven deel zijn hierdoor verwijderd en vernietigd. Het wortelgestel van zowel verwijderde als overblijvende struiken en bomen is vernietigd, respectievelijk beschadigd.

2) Door het storten van ruimingspecie (organisch slib en minerale bodem – ongeveer 12.000 à 15.000 m³) in hoogstamboomgaard en weiland. Het uitspreiden gebeurde sterk gevarieerd, van enkele tot tiental meters breed, en met een reliëfvorming van enkele decimeters tot anderhalve meter. Enkele bomen staan met hun stamvoet tot 1 meter onder de uitgegraven specie. De aanwezige vegetaties die verdwenen zijn onder het stortmateriaal zijn vernietigd.

3) Door het beschadigen en rooien van bomen langsheen het traject van de uitgegraven walgracht en in de boomgaard.

4) Door het ontbossen van 2 are oppervlakte bestaande uit hoofdzakelijk haagbeuken, essen en lijsterbessen.

5) Door het beplanten met gecultiveerde en niet – inheemse plantensoorten bovenop de hopen stortspecie in de hoogstamboomgaard.

te 9090 Melle in de periode van 19.08.2008 tot en met 22.08.2008

De feiten voor zover gepleegd voor 25.06.2009 zijn omschreven in artikel 11 van het Besluit Natuurbehoud van 23.07.1998 en strafbaar gesteld volgens artikel 58 van het Decreet Natuurbehoud van 21.10.1997.

Deze feiten zijn thans strafbaar gesteld door art. 16.6.3ter, eerste lid, 3° van het Decreet van 5 april 1995 houdende Algemene Bepalingen inzake Milieubeleid;

D.2.b)

Op locatie B (OK 3 – stuk 100, situatieplan: stuk 114)

Door het kappen en rooien van bomen langsheen de walgracht over een lengte van 60 meter (11 gekapte haagbeuken, 3 elzen, 1 zomereik, 1 haagbeuk, 1 paardenkastanje). Ten gevolge van de kapping en ruiming van de bomen, is de oorspronkelijke bosweg aanzienlijk verbreed met zware beschadiging van de bodem, de strooisel- en kruidlaag (OK 3 stuk 101)

te 9090 Melle op 25.08.2008 (OK 3 stuk 101)

De feiten voor zover gepleegd voor 25.06.2009 zijn omschreven in artikel 11 van het Besluit Natuurbehoud van 23.07.1998 en strafbaar gesteld volgens artikel 58 van het Decreet Natuurbehoud van 21.10.1997.

Deze feiten zijn thans strafbaar gesteld door art. 16.6.3ter, eerste lid, 3° van het Decreet van 5 april 1995 houdende Algemene Bepalingen inzake Milieubeleid;

D.2.c)

Op locatie 1 zijnde perceelnummers 382a en 387a: weiland, gekarteerd als historisch permanent grasland (OK 4 stuk 173)

a) *Op de overgang van het weiland met de bosrand werd slib gestort van op de weide doorheen het bos tot aan de walgracht in de Kalverhagestraat. De bosvegetatie is over een oppervlakte van 250 m2 bedolven onder slibspecie en er is een reliëfwijziging van ongeveer 125 m3.*

b) *Ter hoogte van de stuw in de Kalverhagestraat werd tengevolge van ruw uitgevoerde ruimingswerken de binnenoever plaatselijk afgegraven. Vanuit het water lopen rupskraansporen in het bos.*

te 9090 Melle van 15.05.2009 tot en met 28.05.2009 (OK 4 stuk 173)

De feiten voor zover gepleegd voor 25.06.2009 zijn omschreven in artikel 11 van het Besluit Natuurbehoud van 23.07.1998 en strafbaar gesteld volgens artikel 58 van het Decreet Natuurbehoud van 21.10.1997.

Deze feiten zijn thans strafbaar gesteld door art. 16.6.3ter, eerste lid, 3° van het Decreet van 5 april 1995 houdende Algemene Bepalingen inzake Milieubeleid;

D.2.d)

Op locatie 4 zijnde perceelnummer 381: weiland en hoogstamboomgaard, gekarteerd als historisch permanent grasland (OK 4- stuk 173)

Langsheen het oude, nog niet verwijderde slibstort werd noordelijk achteraan slib bijgestort (89, 6 m3). Tengevolge deze slibaanvoer doorheen het weiland (perceelnr. 82a) werd een vochtige vegetatiezone, aangeduid op het situatieplan, aanzienlijk beschadigd.

te 9090 Melle van 15.05.2009 tot en met 28.05.2009 (OK 4 stuk 4)

De feiten voor zover gepleegd voor 25.06.2009 zijn omschreven in artikel 11 van het Besluit Natuurbehoud van 23.07.1998 en strafbaar gesteld volgens artikel 58 van het Decreet Natuurbehoud van 21.10.1997.

Deze feiten zijn thans strafbaar gesteld door art. 16.6.3ter, eerste lid, 3° van het Decreet van 5 april 1995 houdende Algemene Bepalingen inzake Milieubeleid;

BIJ SAMENHANG : INBREUKEN OP HET BOSDECREET

E.

Opzettelijk of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid, een inbreuk te hebben gepleegd op artikel 14 van het Bosdecreet van 13 juni 1990, gemotoriseerd verkeer te hebben gebruikt of te hebben toegelaten, behalve om technische redenen zoals onderhoud en exploitatie, of omwille van de noodzaak van dergelijk verkeer voor het beheer of de bewaking, voor de veiligheid van de bezoekers of in door de bosbeheerder vast te stellen bijzondere omstandigheden.

te 9090 Melle in de periode van 15.05.2009 tot 28.05.2009 (OK 173)

De feiten thans strafbaar overeenkomstig artikel 107bis, volgens de regels bepaald in titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid. ,iz. overeenkomstig artikel 16.6.1 §1.

F.

Opzettelijk of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid een inbreuk te hebben gepleegd op artikel 95 van het Bosdecreet van 13 juni 1990 door onrechtmatige kappingen te hebben uitgevoerd of hiertoe opdracht gegeven.

te 9090 Melle van 15.05.2009 tot en met 28.05.2009 (OK 4 stuk 173)

De feiten thans strafbaar overeenkomstig artikel 107bis, volgens de regels bepaald in titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid. ,iz. overeenkomstig artikel 16.6.1 §1.

G.

Opzettelijk of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid een inbreuk te hebben gepleegd op artikel 96 van het Bosdecreet van 13 juni 1990 zonder machtiging van het Agentschap of buiten de gevallen of onder de voorwaarden voorzien in het goedgekeurd beheersplan te zijn overgegaan tot ingrijpende wijzigingen van de bodem, de strooisel- of de kruidlaag of de boomlaag

te 9090 Melle in de periode van 22.08.2008 tot 28.03.2011 (OK 1 tot en met OK 11)

De feiten thans strafbaar overeenkomstig artikel 107bis, volgens de regels bepaald in titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid. ,iz. overeenkomstig artikel 16.6.1 §1.

H.

PAGE 01-00001353790-0011-0057-01-01-4

Opzettelijk of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid een inbreuk te hebben gepleegd op artikel 97 §2, van het Bosdecreet van 13 juni 1990, zonder toestemming van de bosbeheerder noch machtiging van het Agentschap, in privé-bossen : 5) bomen te hebben beschadigd, planten te hebben weggenomen, uitgerukt of afgesneden, tenzij als beheersmaatregel;

te 9090 Melle in de periode van 22.08.2008 tot 28.03.2011 (OK 1 tot en met OK 11)

De feiten thans strafbaar overeenkomstig artikel 107bis, volgens de regels bepaald in titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, ,iz. overeenkomstig artikel 16.6.1 §1.

INBREUKEN DECREET BESCHERMING VAN MONUMENTEN EN STADS-EN DORPSGEZICHTEN

I.

Op het perceel Kalverhagestraat nr. 1-3 te 9090 Melle, ten kadaster gekend als Melle, afdeling 1, sectie D nrs. 393, 394d, 391a, 390, 384a, 388, 383, 382b, 389/A, 395c, in eigendom toebehorende aan NV Delvoye Art, met zetel te 9050 Gent, Verbroederingsstraat 16, KBO 0479012724 en Delvoye Wim, Maria, Georges, kunstenaar, geboren te Wervik op 14.01.1965, wonende te 9050 Gent, Verbroederingsstraat 16.

Bij inbreuk op artikel 13 §1, 3° van het decreet tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten dd. 3 maart 1976 als eigenaar verzuimd te hebben de voorschriften na te leven van het (ministerieel) besluit houdende bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten dd. 09.11.1994 betreffende het Kasteel de Bueren of Kasteel van Kwatrecht, met in(beg)rip van de twee paviljoenen aan de ingang, het toegangshek, de toegangsbruggen, de walgrachten, het wagenhuis met stallen, de ijskelder en de toegangsdreef gelegen te 9090 Melle, Kalverhagestraat nr. 1-3,

Namelijk, overeenkomstig artikel 11 §1, van voormeld decreet, verzuimd te hebben aan het beschermd monument of aan een in een beschermd stads- of dorpsgezicht gelegen onroerend goed de nodige instandhoudings- en onderhoudswerken uit te voeren, het in goede staat te behouden en het niet te ontsieren, te beschadigen of te vernielen

meer bepaald:

I.1. *het landgebouw zijn vroeger dichtgemetselde ramen opnieuw opengemaakt*

I.2. *aan deze ramen is de gevel deels heropgemetseld met gebruik van cementmortel (in tegenspraak met het originele materiaalgebruik)*

1.3. de gevel werd gereinigd (methodiek niet gekend)

1.4. er werden binnenmuren gesloopt

te 9090 Melle in de periode van 01.03.2009 tot 28.05.2009 (OK 6- stuk 361, 385)

J.

Bij inbreuk op artikel 13 §1, 5° van het decreet tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten dd. 3 maart 1976 verzuimd te hebben de voorschriften na te leven aangaande een definitief beschermd monument of definitief beschermd stads- of dorpsgezicht, in casu aan het Kasteel de Bueren of Kasteel van Kwatrecht, met (inbegrip) van de twee paviljoenen aan de ingang, het toegangshek, de toegangsbruggen, de walgrachten, het wagenhuis met stallen, de ijskelder en de toegangsdreef gelegen te 9090 Melle, Kalverhagestraat nr. 1-3, ten kadaster gekend als Melle, afdeling 1, sectie D nrs. 393, 394d, 391a, 390, 384a, 388, 383, 382b, 389/A, 395c, in eigendom toebehorende aan NV Delvoye Art, met zetel te 9050 Gent, Verbroederingstraat 16, KBO 0479012724 en Delvoye Wim, Maria, Georges, kunstenaar, geboren te Wervik op 14.01.1965, wonende te 9050 Gent, Verbroederingstraat 16.

Namelijk werken te hebben uitgevoerd of handelingen te hebben gesteld zonder de in artikel 11 §4, van voormeld decreet voorgeschreven machtiging of in strijd met bij zodanige machtiging gestelde voorwaarden

meer bepaald: bij proces- verbaal van 28 mei 2009 werd door de bevoegde verbalisant van Inspectie RWO werken zonder de noodzakelijke machtiging vastgesteld in het sinds 1994 beschermde monument, gekend als een aanhorigheid (landgebouw) bij het kasteel van Kwatrecht of anders genaamd het kasteel van Bueren:

J.1. het landgebouw zijn vroeger dichtgemetselde (ramen) opnieuw opengemaakt

J.2. aan deze ramen is de gevel deels heropgemetseld met gebruik van cementmortel (in tegenspraak met het originele materiaalgebruik)

J.3. de gevel werd gereinigd (methodiek niet gekend)

J.4. er werden binnenmuren gesloopt

te 9090 Melle in de periode van 01.03.2009 tot 28.05.2009 (OK 6- stuk 361, 385)'

* * * *

1.1 De rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent, kamer G30d, besliste bij vonnis van 14 november 2017 (wat het beroepen vonnis is) op tegenspraak als volgt:

“STRAFRECHTELIJK

PAGE 01-00001353790-0013-0057-01-01-4

Ten aanzien van DELVOYE ART NV

Spreekt de beklaagde vrij voor de feiten, voorwerp van de tenlasteleggingen A.1.a)1, A.1.a)2, A.1.b)1, A.1.b)2, A.2.a)1, A.2.a)2, A.2.b)1.a) en A.2.b)1.b), A.2.b)2, B, C.1, C.2, C.3, D.1.a), D.1.b), D.2.a)1, D.2.a)2, D.2.a)3, D.2.a)4, D.2.a)5, D.2.b), D.2.c)a, D.2.c)b, D.2.d), E, F, G, H, I.1, I.2, I.3, I.4, J.1, J.2, J.3 en J.4.

Ten aanzien van DELVOYE Wim

Spreekt de beklaagde vrij voor de feiten, voorwerp van de tenlasteleggingen A.1.a)1, A.1.a)2, A.1.b)1, A.1.b)2, A.2.a)1, A.2.a)2, A.2.b)1.a) en A.2.b)1.b), A.2.b)2, B, C.1, C.2, C.3, D.1.a), D.1.b), D.2.a)1, D.2.a)2, D.2.a)3, D.2.a)4, D.2.a)5, D.2.b), D.2.c)a, D.2.c)b, D.2.d), E, F, G, H, I.1, I.2, I.3, I.4, J.1, J.2, J.3 en J.4.

Kosten

Laat de gerechtskosten voor het openbaar ministerie ten laste van de Belgische Staat, begroot op 262,42 euro. "

1.2 Tegen dit vonnis werd hoger beroep ingesteld op:

- 13 december 2017 door het openbaar ministerie;
- 13 december 2017 door de eisers tot herstel tegen alle beschikkingen.

1.3 Een verzoekschrift in de zin van artikel 204 Wetboek van Strafvordering werd ingediend op de griffie van de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent, op:

- 13 december 2017 door het openbaar ministerie;
- 13 december 2017 door de raadsman van de gemachtigd ambtenaar bij ANB namens het Vlaams gewest en van ANB, namens het Vlaams gewest, eisers tot herstel.

1.4 Het hof hoorde op de openbare rechtszitting van 27 april 2018 in het Nederlands aangaande het gevraagde plaatsbezoek:

- de eisers tot herstel of de herstellende overheden (de gemachtigde ambtenaar bij het Agentschap Natuur en Bos, het Agentschap voor Natuur en Bos, de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur, de inspecteur Onroerend Erfgoed) vertegenwoordigd door meester Pieter Van Assche, voor meester Veerle Tollenaere, beiden advocaat met kantoor te Gent,

- het openbaar ministerie bij monde van Jan De Clercq, advocaat-generaal,

- de beklaagde nv Delvoye Art vertegenwoordigd door meester Robin Slabbinck, advocaat met kantoor te Gent, in zijn hoedanigheid van lasthebber *ad hoc*,

- de beklaagde Wim Delvoye bijgestaan door meester Christine Mussche, voor meester Walter Van Steenbrugge, beiden advocaat met kantoor te Mariakerke.

1.5 Bij tussenarrest van 25 mei 2018 besliste het hof als volgt:

“verklaart de beroepen ontvankelijk en vooraleer er ten gronde over beslissend:

*heropent de debatten en stelt de zaak in voortzetting voor behandeling op de rechtszitting van **donderdag 18 oktober 2018 om 14.00 uur;***

legt de volgende conclusietermijnen vast:

- voor het openbaar ministerie en de herstellvorderende overheden: **vrijdag 6 juli 2018;**
- voor de beklaagden nv Delvoye Art en Wim Delvoye: **vrijdag 24 augustus 2018;**
- voor het openbaar ministerie en de herstellvorderende overheden (syntheseconclusies): **woensdag 19 september 2018;**
- voor de beklaagden nv Delvoye Art en Wim Delvoye (syntheseconclusies): **dinsdag 16 oktober 2018;**

houdt de beslissing over de kosten aan;”

De in het aangehaalde tussenarrest vermelde conclusietermijnen werden niet bepaald op de inleidingszitting overeenkomstig artikel 152, § 1 en 209bis, laatste lid, Wetboek van Strafvordering, zodat het geen zogenaamd *bindende* conclusietermijnen betroffen.

Het hof stelt niettemin vast dat de conclusies die partijen neerlegden op de griffie binnen de door het in het tussenarrest bepaalde termijnen werden neergelegd en dat de partijen die deze neerlegden zich deze conclusies op de rechtszittingen van 18 oktober 2018 en 25 oktober 2018 eigen hebben gemaakt. De beklaagde nv Delvoye Art heeft de eerder op de griffie neergelegde syntheseconclusies op de rechtszitting van 18 oktober 2018 neergelegd.

Op de rechtszitting van 25 oktober 2018 legden zowel de beklaagde Wim Delvoye als de beklaagde nv Delvoye Art conclusies neer.

Gezien de bij voormeld tussenarrest bepaalde conclusietermijnen niet bindend zijn, door geen partij wordt opgeworpen en door het hof niet wordt vastgesteld dat de neerlegging van deze conclusies rechtsmisbruik uitmaakt, is er geen reden deze conclusies uit het beraad te weren. Bovendien verklaarden alle partijen dat alle, op de griffie dan wel op de rechtszitting, neergelegde conclusies in de debatten en het beraad mogen worden gehouden.

1.6 Het hof hoorde op de openbare rechtszitting van 18 oktober 2018 in het Nederlands:

PAGE 01-00001353790-0015-0057-01-01-4

- het openbaar ministerie bij monde van Jan De Clercq, advocaat-generaal;
- de eisers tot herstel vertegenwoordigd door meester Pieter Van Assche, in eigen naam en voor meester Veerle Tollenaere, beiden advocaat met kantoor te Gent;
- de beklaagde Delvoye Art nv vertegenwoordigd door meester Robin Slabbinck, advocaat met kantoor te Gent, in zijn hoedanigheid van lasthebber *ad hoc*;
- de beklaagde Wim Delvoye, vertegenwoordigd door meester Pieter-Bram Lagae, voor meester Walter Van Steenbrugge, beiden advocaat met kantoor te Mariakerke.

De zaak werd voor sluiten van de debatten gesteld op de rechtszitting van 25 oktober 2018 teneinde de beklaagde Wim Delvoye de mogelijkheid te bieden in persoon te verschijnen, zoals gevraagd door zijn raadsman en zijn raadsman te laten pleiten.

Het hof hoorde op de openbare rechtszitting van 25 oktober 2018 in het Nederlands:

- de beklaagde Wim Delvoye bijgestaan door meester Walter Van Steenbrugge en meester Pieter-Bram Lagae, beiden advocaat met kantoor te Mariakerke en door meester August Blomme, advocaat met kantoor te Gent,
- de beklaagde nv Delvoye Art vertegenwoordigd door meester Robin Slabbinck, advocaat met kantoor te Gent, in zijn hoedanigheid van lasthebber *ad hoc*.
- het openbaar ministerie in de persoon van Jan De Clercq, advocaat-generaal,
- de eisers tot herstel vertegenwoordigd door meester Pieter Van Assche en door meester Veerle Tollenaere, beiden advocaat met kantoor te Gent.

1.7 De dagvaarding die de zaak bij de eerste rechter dagstelde werd op 10 mei 2017 ambtshalve ingeschreven in de registers van het, toenmalige, tweede kantoor der hypotheken te Gent onder nummer 10/05/2017-07201, zodat voldaan is aan artikel 6.3.1, § 6, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en artikel 15, § 4, decreet van 3 maart 1976 (thans artikel 11.2.3 Onroerenderfgoeddecreet).

2.1 In het tussenarrest van 25 mei 2018 verklaarde het hof al de hoger beroepen ontvankelijk.

Het hof stelde vast dat de grieven van de appellanten vermeld in de grievenformulieren nauwkeurig werden bepaald.

Het hof overloopt voor de overzichtelijkheid hierna nog kort de grieven.

PAGE 01-00001353790-0016-0057-01-01-4

2.1.1 In het door het openbaar ministerie op 13 december 2017 ingediende "grievensformulier hoger beroep" golden de grieven op strafgebied met betrekking tot de procedure en de schuld.

De grief 'procedure' werd als volgt gespecificeerd: "*Grief tegen het oordeel van rechtbank m.b.t. het onderdeel A. Omtrent de gevraagde zuivering van partijdige processen-verbaal: in het bijzonder m.b.t. het onderdeel van de rechtbank over de twijfel aan de onafhankelijkheid en onpartijdigheid bij de inspectiedienst van het Agentschap Natuur en Bos en de inspectiedienst Stedenbouw én de impact ervan op de bewijswaarde van deze processen-verbaal. (...)*"

Grief tegen het oordeel van de rechtbank m.b.t. het onderdeel B. Omtrent de ontvankelijkheid van de strafvordering: redelijke termijn: in het bijzonder m.b.t. het oordeel van de rechtbank over de overschrijding van de redelijke termijn én de invloed van de stukken van het strafdossier opgesteld na de tussenkomst van de kamer van inbeschuldigingstelling op de bewijslevering en de algemene waarheidsvinding."

Als reden werd tweemaal vermeld: "*foute motivering*".

De grief 'schuld' werd als volgt gespecificeerd: "*Grief tegen de vrijspraak van de (twee) beklaagden voor alle (telastleggingen)*". Als reden werd opnieuw 'foute motivering' vermeld.

2.1.2 In het door de advocaat van de eisers tot herstel ingediende "grievensformulier hoger beroep", opgesteld volgens het door de Koning vastgestelde model, werden diverse grieven ingebracht, namelijk met betrekking tot de procedure, de schuld, de straf (en/of maatregel), de burgerlijke rechtsvordering en 'andere'.

De grief 'procedure' werd gespecificeerd als volgt: "*het agentschap en de gemachtigde ambtenaar deelde herstelmaatregelen mee aan het parket, maar werd niet verwittigd of uitgenodigd voor de zitting*".

De grief 'schuld' werd als volgt gespecificeerd: "*C1, C2, C3, D1a, D1b, D2a, D2b*" en als redenen werd vermeld: "*alle beschikkingen en motieven. (D)e bewijswaarde v(an) PV's wordt onterecht in vraag gesteld en het agentschap wordt onterecht geviseerd. Aan PV's van lokale politie wordt voorbij gegaan. Er wordt genegeerd dat beklaagde schuldig is aan belemmeren opmaak PV's en vernieling bewijsmateriaal van verbalisanten. De juridische kwalificatie is onjuist.*"

Bij de aangekruiste grief 'straf en/of maatregel' wordt geen specificatie vermeld.

De grief 'burgerlijke rechtsvordering' werd gespecificeerd door te stellen dat "*de herstellvorderingen en herstelmaatregelen van ANB niet (worden) behandeld*".

De grief 'andere' werd gespecificeerd als volgt: *"herstel bij PV GE64J.H2.130156/08/00 v 12/9/08 bijkomend PV GE64J.H2.130156/08/02 dd. 28/5/09 en navolgende pv's"* en met vermelding van de reden: *"De herstelmaatregel wordt niet beoordeeld ingevolge vrijspraak. Hoewel vermeld in randnr. 10 op p. 17 vonnis, wordt nergens over herstel gesproke(n)"*.

Ten onrechte stellen de beklagden in conclusies dat *"er bijgevolg geen beroep (werd) ingesteld met betrekking tot de herstellvorderingen van de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur en van de inspecteur onroerend erfgoed"*.

Het hoger beroep dat het openbaar ministerie instelde op strafgebied en vervolgens de grief van het openbaar ministerie tegen de vrijspraak van de beide beklagden wat betreft alle telastleggingen, heeft tot gevolg dat het hof, voor zover het de beklagden of een van hen schuldig bevindt aan een telastlegging waarop een ingestelde herstellvordering geënt is, ook deze herstellvordering moet beoordelen. Dat de gemachtigde ambtenaar bij het ANB en het ANB zelf enkel de herstellvorderingen van het ANB zou *"gevisceerd"* hebben en er zogenaamd geen *"hoger beroep werd ingesteld met betrekking tot de herstellvorderingen van de gewestelijke stedenbouwkundig inspecteur en van de inspecteur onroerend erfgoed"* doet aan deze vaststelling geen afbreuk.

2.2 Het hof herhaalt dat het in het voorliggende arrest oordeelt binnen de perken van de hoger beroepen en van de grieven zoals bedoeld in artikel 210 Wetboek van Strafvordering. In dit verband stelde het hof al vast dat er geen redenen zijn om ambtshalve een grief in de zin van deze bepaling op te werpen.

3. Op de rechtszitting van 25 oktober 2018 legden de beklagde Wim Delvoye en de beklagde nv Delvoye Art conclusies neer, zoals hiervoor al vermeld.

In het dictum van deze conclusie verzoeken de beide beklagden dat hen de mogelijkheid zou worden geboden *"om te concluderen na kennisname van de schriftelijke neerslag van het requisitoir van het (openbaar ministerie)"*.

Het openbaar ministerie heeft geen (schriftelijke) conclusies neergelegd, ook niet op de rechtszitting van 18 oktober 2018 waar het openbaar ministerie mondeling vorderde. Het openbaar ministerie is niet verplicht een schriftelijke conclusie te nemen, ook niet wanneer (bindende dan wel niet-bindende) conclusietermijnen werden bepaald. Geen enkele wetsbepaling of algemeen rechtsbeginsel verleent aan partijen het recht op een kopie van de schriftelijke voorbereiding van het openbaar ministerie dat mondeling concludeert. Geen miskennis van het recht van verdediging met in begrip van het recht op tegenspraak kan worden afgeleid uit de omstandigheid dat het openbaar ministerie bij het mondeling concluderen een geschreven tekst bevattende juridische argumenten zou hebben aangewend en hieruit zou hebben voorgelezen. Deze omstandigheid geldt immers voor alle partijen en ook voor het hof en belet de partijen bovendien niet kennis te nemen van het

standpunt van het openbaar ministerie en daarover opmerkingen te formuleren, wat ook *in concreto* gebeurde op de rechtszitting van 25 oktober 2018.

De omstandigheid dat het hof op de rechtszitting van 18 oktober 2018 aan de raadsman van de beklaagde Wim Delvoye de mogelijkheid zou hebben geboden om (slechts) 20 minuten te pleiten op de rechtszitting van 25 oktober 2018, waarnaar de behandeling van de zaak werd uitgesteld, deed zich niet voor zoals de beklaagde dit voorstelt. Het proces-verbaal van de zitting van 18 oktober 2018 vermeldt dienaangaande enkel: *“Het hof stelt de zaak in voortzetting op de terechtzitting van donderdag 25 oktober 2018 te 14.00 uur”*, zonder enige vooraf aangekondigde beperking van de pleitduur. Wel heeft het hof op de rechtszitting van 18 oktober 2018 bij de raadsman van de beklaagde Wim Delvoye geïnformeerd hoeveel tijd het pleidooi zou in beslag nemen, waarop de advocaat die de beklaagde vertegenwoordigde heeft aangegeven dat dit een 15 tot 20 minuten zou zijn. De advocaten van de beklaagde Wim Delvoye hebben de tussenkomst van de stafhouder van de balie Gent gevraagd. In de brief van 24 oktober 2018 van de stafhouder is de vermelding dat er een wanverhouding zou bestaan tussen *“de tijd toegewezen aan het openbaar ministerie en de tijd toegewezen aan de verdediging”* dan ook gesteund op niet-correcte informatie. Het hof wijst overigens geen tijd toe aan partijen.

Op de rechtszitting van 25 oktober 2018 heeft de raadsman van de beklaagde Wim Delvoye een pleidooi gehouden zonder dat hem enige tijdslimiet werd opgelegd. De raadslieden van de beide beklaagden hebben nog gerepliceerd op het antwoord van het openbaar ministerie. Er werd op de rechtszitting van 25 oktober 2018 geen enkele opmerking gemaakt over het feit dat de verdediging te weinig tijd kreeg voor het voorbrengen van de middelen van verdediging. De beklaagde Wim Delvoye heeft op de rechtszitting van 25 oktober 2018 ook de kans gekregen om uitgebreid zijn laatste woord te hebben.

Er is geen enkele reden om de debatten te heropenen en nieuwe conclusietermijnen te bepalen.

4. De ten laste gelegde feiten situeren zich in de periode vanaf 18 augustus 2008 tot 9 september 2011. Voor zover bewezen werden de feiten gepleegd met een zelfde misdadig opzet en is tussen de opeenvolgende feiten geen termijn ruimer dan vijf jaar verstreken, zodat de termijn van verjaring begint te lopen vanaf de dag van het laatst gesitueerde feit. De verjaring werd gestuit op (minstens) 12 maart 2015 door opvraging door de onderzoeksrechter van het strafregister betreffende de beklaagde nv Delvoye Art en door toezending ervan op 16 maart 2015. Sindsdien is geen vijf jaar verstreken, zodat de strafvordering niet is verjaard.

5. Een eerste (aanvankelijk) proces-verbaal werd opgesteld op 22 augustus 2008 (onderkaft 1). Twee politieambtenaren van de politiezone Regio Rhode en Schelde werden via het *“gemeentebestuur Melle”* in kennis gesteld van overtredingen inzake ruimtelijke ordening en stedenbouw.

Zij troffen ter plaatse aan de, toenmalige, schepenen Danny Cottenie en Dirk Ghistelinc en de beklaagde Wim Delvoye. Door de schepenen werden zij ervan in kennis gesteld dat de beklaagde sinds mei 2008 de nieuwe eigenaar was van het domein 'Kasteel de Bueren' en dat werd vastgesteld dat de beklaagde op de omliggende percelen de wal (grachten zonder aansluiting op het openbaar domein) had afgegraven en breder had gemaakt, op sommige plaatsen met ruim een meter en dat een aanzienlijke hoeveelheid slib zou gestort geweest zijn op de grasbodem van het domein, waardoor op sommige plaatsen een verhoging van meer dan een halve meter plaatsvond. Terzelfdertijd werden een twintigtal hoogstammige bomen geveld (nl. met wortel uitgeduwd of afgebroken, zonder af te zagen).

De beklaagde Wim Delvoye reageerde volgens de politie furieus toen ze hem wezen op de overtreding en beweerde ten aanzien van de politie dat voor deze werken geen vergunning vereist was. Het betroffen volgens hem onderhoudswerken aan de gracht waarbij occasioneel een boom werd geveld. Hij weigerde de werken te onderbreken gezien het materieel voor een week werd gehuurd en weigerde, volgens de politie, elke medewerking (stuk 4, onderkaft 1).

De politie nam ter plaatse het rollend werkmaterieel in beslag, zijnde een tractor van het merk Case, een rupskraan van het merk Evolution en een rupskraan van het merk New Holland. Zij verzegelden dit materieel door middel van paarse zelfklevende stickerband met de vermelding "*Politie Veiligheidsverzegeling*" (stuk 4, onderkaft 1).

De politie gaf het mondeling bevel tot stopzetting van de werken en handelingen (stuk 4, onderkaft 1). Het bevel werd aangeplakt en een afschrift van het bevel werd in de brievenbus gedeponneerd (stuk 9, onderkaft 1).

De politie stelde in een, afzonderlijk, proces-verbaal van vaststellingen van 22 augustus 2008 het volgende vast (stuk 8, onderkaft 1):

"Op de weide (rechts van het hoofdgebouw) die leidt naar het parkgebied staan:

- 1 tractor merk Case (...)
- 1 rupskraan merk Evolution (...)
- 1 rupskraan merk New Holland Kobelco (...)

Beide kranen zitten volledig onder het slib/(de) modder.

Wanneer wij een rondgang rond het domein doen stellen (we) vast dat er ingevolge het storten van slib (afkomstig) van de wal, aanzienlijke reliëfwijzigingen zijn ontstaan.

De wal is op sommige plaatsen naar schatting 60 à 70 cm uitgegraven en met ongeveer één meter verbreed (oevers afgeschraapt tot aan de wortelzone).

Een twintigtal hoogstammige bomen liggen her en der in het park geveld.

Een deel van de bodemlaag (graszoden-bosgrond) is afgeschraapt.

Nergens hangt enige bouwvergunning/aanvraag aangeplakt – evenmin is er een aanwijzing met betrekking tot- de aannemer van deze werken aan te treffen."

De vaststellingen werden geïllustreerd met foto's (stukken 29-31, onderkaft 1). Hierop is de ophoging, of reliëfwijziging, als gevolg van het uitgevoerde slib te zien.

Op 26 augustus 2008 kwamen dezelfde politieambtenaren opnieuw ter plaatse en dit op verzoek van de toenmalige burgemeester en de hierna vermelde advocaat van de beklagde Wim Delvoye. Zij werden vergezeld door de toenmalige burgemeester van de gemeente Melle, Dirk De Maeseneer, commissaris Perot, hoofdinspecteur Lieven De Roover, inspecteur Hein Verbrugghe, meester August Blomme, advocaat van de beklagde Wim Delvoye, Rudy De Mol, beleidswachter Agentschap Natuur en Bos (ANB) en Mark Ysewijn, wachter cel handhaving ANB (stuk 6, onderkaft 1).

De politie stelde vast dat drie werklieden opnieuw bezig waren met de uitvoering van werken, meer bepaald het uitgraven van de wal met behulp van de gele (verzegelde) rupskraan New Holland Kobelco, evenals het afzagen van enkele bomen. Er werd een aanvankelijk proces-verbaal inzake zegelverbreking opgesteld (GE.20.L4.006698/08).

Wat betreft de nieuwe vaststellingen, stelden de ambtenaren van ANB een afzonderlijk proces-verbaal op (GE.64.J.H2.130156/08/00 van 25 augustus 2008).

De bevoegde parketmagistraat gaf de politie de opdracht de inbeslagname (impliciet, cf. rechtzetting in navolgend PV van 1 september 2008, stuk 62, onderkaft 1) en verzegeling van het materiaal op te heffen en de aannemer aan te manen deze werktuigen zo spoedig mogelijk van de plaats te verwijderen.

De beklagde Wim Delvoye verklaarde op 26 augustus 2008 onder meer dat hij onderhoudswerken wilde uitvoeren, zijnde bladeren uit het water halen en reinigen van de grachten. Hij wist perfect dat hij hiervoor geen vergunning nodig had en hij kon volgens zijn architect al beginnen met de niet vergunningsplichtige werken; zijn architect had hem meegedeeld dat het opruimen van grachten niet vergunningsplichtig was. Volgens de beklagde werd er ongeveer 500 meter gracht gekuist. Langs de gracht stonden oude en zelfs dode bomen, volgens de beklagde: deze werden verwijderd om het reinigen van de gracht mogelijk te maken. Wat betreft de zegelverbreking stelde de beklagde dat hij mondeling, op het antwoordapparaat van de aannemer, had meegedeeld dat hij niet meer mocht verder werken (stuk 14, onderkaft 1).

Architect Denis Van Impe verklaarde dat hij geen architectuuropdracht had en hij voor de beklagde Wim Delvoye enkel consulting verrichtte. Hij had aan de beklagde niet gezegd dat hij werken met die omvang mocht opstarten en was hier niet van op de hoogte (stuk 40, onderkaft 1).

Wat betreft de zegelverbreking stelde de werknemer van de aannemer firma Delporte dat hij in de ochtend van 25 augustus 2008 vaststelde dat de kraan verzegeld was. Hij contacteerde zijn werfleider, die van de afgevaardigd bestuurder te horen kreeg dat de

werken verder moest worden uitgevoerd. De afgevaardigd bestuurder verklaarde dat hij van de beklagde Wim Delvoye te horen had gekregen dat “*alles in orde zou komen*”, waarop de werklieden de werken hebben hervat (stukken 19-24 en 69, onderkaft 1).

Op 25 augustus 2008 stelde een bevoegde opsporingsambtenaar (Mark Ysewijn, voormeld) van het ANB een aanvankelijk proces-verbaal op voor de vaststellingen ter plaatse (onderkaft 3). De opsporingsambtenaar van het ANB had zich aangeboden op vraag van de burgemeester van de gemeente Melle. Ter plaatse deed hij onder meer de volgende vaststellingen:

- Drie arbeiders trokken een pas afgezaagde boom (haagbeuk, diameter 50 cm) uit de kasteelgracht en voerden deze af met één van de kranen die op 22 augustus 2008 werden verzegeld.
- In de houtkant langsheen de Kalverhagestraat werd een opening van enkele meters breed gemaakt langs waar het rollend materieel (kranen en tractor) door de houtkant en de walgracht het domein was opgereden. Hierdoor werd de houtkant beschadigd, werden de beide oevers zwaar beschadigd en werd de walgracht verdiept en verbreed.

De opsporingsambtenaar van het ANB informeerde bij de werklieden naar de reden van de zegelverbreking en het negeren van het bevel tot stopzetting van de werken. Hij noteerde dat de beklagde Wim Delvoye omstreeks 10.30 uur op het domein arriveerde. De opsporingsambtenaar contacteerde de bevoegde parketmagistraat en ontving diverse opdrachten. Hij stelde vast over de beklagde Wim Delvoye: “*Intussen tracht (de beklagde Wim Delvoye), in aanwezigheid van zijn raadsman (...), op een luidruchtige manier tot een vergelijk te komen om de werken alsnog verder te kunnen zetten. Wij wensen geen verhitte discussie aan te gaan, waarna betrokkene weigert aan het Agentschap een verklaring af te leggen betreffende de inbreuken (...) (van) 22 (augustus) 2008.*” (stuk 5, onderkaft 3).

Verder deed de ANB-ambtenaar onder meer de volgende vaststellingen (stukken 5-6, onderkaft 3):

- “*Ruimen, uitdiepen en verbreden van walgracht over een lengte van 370 meter. Het slib en de minerale bodem zijn gemiddeld tot 70 cm diep verwijderd. De oeverzijde is tot 1 meter aan de binnenzijde schuin afgegraven, tot diep in de wortelzone van de oeverbegeleidende struiken en bomen. De aanwezige watergebonden flora, fauna en bodemorganismen in het uitgegraven deel zijn hierdoor verwijderd en vernietigd. Het wortelgestel van zowel verwijderde als overblijvende struiken en bomen is vernietigd, respectievelijk beschadigd.*
- *Storten van ruimingspecie (organisch slib en minerale boomgaard) in hoogstamboomgaard en weiland. Het uitspreiden gebeurde sterk gevarieerd, enkele tot tiental meters breed, en met een reliëfvorming van enkele decimeters tot anderhalve meter. Wij schatten de gestorte specie tussen de 12.000 en 15.000 m³. Enkele bomen staan met hun stamvoet tot 1 meter onder de uitgegraven specie.*

- De aanwezige vegetaties die verdwenen zijn onder het stortmateriaal vernietigd.*
- *Beschadigen en rooien van bomen langsheen het traject van de uitgegraven walgracht en in de boomgaard.*
Van tientallen bomen (esdoorns, berken, eiken, essen, haagbeuken, populieren en fruitbomen) werden er tengevolge (van) de kraanwerken takken afgerukt en stamdelen ontschorst. Gerooide (met wortel uitgegraven) bomen: 4 haagbeuken (van 20 tot 60 cm stamvoetdiameter), 6 wilgen (10 cm), 5 hoogstamappelbomen (van 20 cm tot 100 cm), 7 elzen (van 30 tot 60 cm). Verschillende struik- en hakhoutsoorten (meidoorns, wilgen, elzen, haagbeuken) liggen onder en tussen de hopen hout en gestorte specie.
 - *Ontbossen van een oppervlakte van ca. 2 are groot van zuidelijke tip van bosbestand bestaande uit hoofdzakelijk haagbeuken, essen en lijsterbessen.*
 - *Beplanten met gecultiveerde en niet-inheemse plantensoorten (o.a. den, cypres, ginko, lavendel) bovenop de hopen stortspecie in de hoogstamboomgaard."*

Wat betreft de werken die werden uitgevoerd op 25 augustus 2008, stelde de ANB-ambtenaar het volgende vast:

"Kappen en rooien van bomen langsheen de walgracht over een lengte van 60 meter: 11 gekapte haagbeuken (van 30 tot 50 cm stamvoetdiameter), 3 elzen, (van 20 tot 40 cm), 1 gerooide zomereik (30 cm), 1 gerooide haagbeuk (40 cm), 1 gerooide paardenkastanje (80 cm)

Tengevolge (van) de kapping en ruiming van de bomen, is de oorspronkelijke bosweg aanzienlijk verbreed met zware beschadiging van de bodem, de strooisel- en de kruidlaag. Een bosbodem (humus, minerale lagen ...) huisvest een eigen specifieke levensgemeenschap van talloze ongewervelden, elk met hun eigen taak in de bodemecologie. De ontwikkeling van bosbodemstructuren is een langdurig proces van verschillende decennia." (stuk 6, onderkaft 3).

De hiervoor vermelde vaststellingen werden geïllustreerd door middel van een fotodossier (stukken 19-33, onderkaft 3). Ook de lokale politie deed vaststellingen en stelde een fotodossier op (stukken 5-7, onderkaft 7).

Bij de bespreking van de, volgens het ANB, noodzakelijke herstelmaatregelen werd gewezen op de grote schade die werd verricht aan het kasteelpark en de noodzaak van tijdig uitvoeren van professioneel en deskundig uit te voeren maatregelen om de schade te beperken, gezien de grote ecologische en cultuurhistorische waarde van het park. Er werd een gefaseerd herstelplan voorgesteld (stuk 41, onderkaft 3).

Op 28 mei 2009 deed natuurinspecteur Ysewijn van het ANB ter plaatse nazicht van de stand van uitvoering van de opgelegde herstelmaatregelen. Hij stelde vast dat de herstelmaatregelen niet werden uitgevoerd, meer bepaald:

- weghalen (niet-streekeigen) beplanting: niet uitgevoerd;
- afvoeren specie: niet uitgevoerd;

- bijsnoeien bomen en struiken: niet uitgevoerd;
- heraanplanten beschadigde en gerooide bomen: niet uitgevoerd;
- herstel ontbossing: niet uitgevoerd;
- herstel profiel walgracht: niet uitgevoerd.

Opnieuw stelde het ANB gefaseerde herstelmaatregelen voor.

De beklagde Wim Delvoye verklaarde op 16 juli 2009 onder meer (stukken 57-58, onderkapt 3):

“De gevraagde herstelmaatregelen zijn gebaseerd op pure leugens van Rudy De Mol en zijn gepienste trawanten. Dit is terug een voorbeeld van ‘racketeering’.

Wij zijn van mening dat Bos en Natuur naar de geest van de wet moet handelen en niet de letter van de wet moet misbruiken in een georganiseerde uitrookcampagne met als doel mijn domein voor een prikje over te kopen.

De wetgeving dient niet om de persoonlijke wraakacties van ambtenaren te dienen.

Wij hebben geen enkele schade aan het domein aangericht. De bedoeling is om een mooi park te maken van het domein. Dit doe ik door eigen middelen en niet met hun subsidies.

Zolang de grachten niet in orde zijn kunnen wij geen beplantingen doen.

De vorige eigenaars hebben daar bomen gekapt en dergelijke zonder enig gevolg, en nu wel. Dit is persoonlijk naar mij gericht.

Alle herstellingen zullen wij doen als alle grachten goed zijn en wanneer het domein geseuriteerd is. De opgelegde datums zijn disproportioneel qua tijd en volume.

Daar Bos en Natuur continu de werken stilleggen en door al hun voorwaarden is het quasi onmogelijk om de deadline te halen. Het is een feit dat we niet kunnen graven en planten tegelijkertijd. Dit is nog maar eens een bewijs dat ze mij willen aanmoedigen om zo weer het domein in hun beheer te hebben.

Aangezien ik min of meer een publiek figuur ben heb ik het gevoel dat ze zelf publiciteit willen halen door mij te fixeren.

Ondertussen hebben wij al (een) jaar vertraging terwijl grachten onderhouden zonder vergunning kan. Ik ben ervan overtuigd dat gesofisticeerde vorm van racketeering niet toegestaan is.

De ambtenaren misbruiken hun macht.

PAGE 01-00001353790-0024-0057-01-01-4

De herstelmaatregelen zijn eenzijdig beslist en ik betwijfel de waarheid.

Ik neem kennis van een mogelijke dagvaarding en mijn advocaat zal de nodige stappen ondernemen. Hij is hier zelfs al mee bezig."

Op 28 mei 2009 werd door de vermelde natuurinspecteur van het ANB ook nazicht gedaan van de naleving van de natuurvergunning die inmiddels bij beslissing van 13 januari 2009 werd verleend aan de beklagde nv Delvoye Art (stuk 3, onderkaft 4). Deze natuurvergunning strekte tot wijziging van vegetatie en/of kleine landschapselementen, zijnde het onderhoud van de grachten in parkgebied. Meer bepaald werd het verwijderen van slib in de walgrachten en het uitspreiden ervan op de naburige landbouwzone vergund (stukken 23-27, onderkaft 4). De vergunning werd verleend onder meer onder de voorwaarde dat vanaf de openbare wegen of van op het water zou gewerkt worden, het afzetten van de vegetatie tot het strikte minimum werd beperkt en op oordeelkundige wijze zou gebeuren en het slib naar een nabij gelegen landbouwzone zou worden afgevoerd.

De natuurinspecteur stelde diverse inbreuken vast (stuk 4, onderkaft 4), onder meer:

- perceel 382a en 387a: storten van een slib op historisch permanent grasland waardoor de graslandvegetatie werd beschadigd/vernietigd en een aanzienlijke reliëfwijziging werd gerealiseerd;
- perceel 382a: bedelven van de bosvegetatie (kruid- en houtachtige vegetatie) onder slibspectie over ca. 250 m², met een geschatte gemiddelde ophoging van ca. 0,5 m (of ongeveer 125 m³);
- perceel 382a: storten van slibspectie langsheen de rondgracht op de binnenoevers en in het bos op verschillende hopen; afgraven van de oevers van een vijvertje in het bos en gedeeltelijke ruiming ervan; vernietiging van de strooisel- en kruidlaag als gevolg van de kraan- en stortwerkzaamheden in de in het PV aangeduide boszones;
- perceel 381: op een weiland en hoogstamboomgaard, gekarteerd als historisch permanent grasland, werd langsheen het oude, nog niet verwijderde slibstort recent vers slib bijgestort en als gevolg van deze slibaanvoer doorheen het weiland werd een vochtige vegetatiezone, zoals aangeduid op het bijgevoegde plan, aanzienlijk beschadigd.

De vaststellingen werden geïllustreerd aan de hand van een fotodossier (stukken 16-22, onderkaft 4).

De uitvoerder van de slibspectie, loonwerker Dries Adriaen, verklaarde dat de slibstorting gebeurden op vraag van de beklagde Wim Delvoye (stuk 10, onderkaft 4).

De beklagde Wim Delvoye verklaarde, verhoord nopens de herstellvordering, op 16 juli 2009 onder meer (stukken 38-39, onderkaft 4):

"De voorwaarden die in de natuurvergunning beschreven staan, daar hebben wij allemaal aan voldaan (niettegenstaande) dat de kostprijs maal 5 geworden is daardoor. De werken kunnen niet verder gedaan worden door die draconische voorwaarden. Deze voorwaarden werden enkel opgesteld om mij te ontmoedigen de gracht te kuisen.

De vaststellers komen onproportioneel vaststellingen doen. Wij krijgen dagelijks controle door Bos en Natuur, zelfs door helikopters.

Ze proberen mij af te persen voor diverse feiten, (bij)voorbeeld dat onze firma's die wij uitkiezen niet goed genoeg zijn en dergelijke.

De firma's die zij ons aanbevelen kosten drie keer meer. Volgens mij is elke aannemer goed als de werken correct uitgevoerd worden. Ik vermoed dat de voorgestelde firma's door Bos en Natuur materieel voordeel hebben moesten wij hen kiezen. Hierdoor gebeuren vergaande interveniëringen.

Ze laten ons tonen hoe machtig ze wel zijn en daarmee ben ik niet akkoord."

Op 31 juli 2009 deden natuurinspecteurs ter plaatse nieuwe vaststellingen, na melding op 30 juli 2009 dat er opnieuw ruimingswerken in het parkdomein werden gestart. Zij stelden vast van in de Geerbosstraat, dat er een oranjekleurige kraan in het domein stond en dat vlakbij recent een poel, die in verbinding staat met de walgrachten, geruimd werd en dat alle ruimingslib rond deze poel ter plaatse werd uitgespreid. Tevens werden de volgende vaststellingen gedaan:

- *"perceel 382a: poel en weiland: een poel, gelegen in een weide gekarteerd als historisch permanent grasland, werd recent ruw geruimd en alle ruimingslib werd ter plaatse rond de poel gestort (cf. hiervoor); er werd, volgens de natuurinspecteurs op amateuristische wijze, op de oever een houten constructie opgetrokken om het teruglijden van het slib te beletten;*
- *percelen 380, 382a, 383: bos en waloever langsheen de westelijke walgracht: in het ontboste gedeelte (cf. feiten 2008) werden langsheen de oever van de walgracht diepe kraansporen in het gestorte slibspecie (cf. feiten mei 2009) gereden; er werden langsheen de walgracht twee, met kunststoffen objecten ingegroeide, krulwilgen aangeplant; de in de herstelvordering voorgestelde herbebossing met inheemse bosplantsoen (30 essen en haagbeuken) werd niet uitgevoerd;*
- *perceel 382a: bos en grachtsoever: de bosgracht aansluitend op de in mei 2009 uitgegraven bosvijver werd over de gehele lengte (ca. 50 m) opnieuw uitgegraven (ca. 3 m breed en 1,3 m diep) en alle ruimingspecie werd op drie grote hopen ter plaatse in het bos gestort; als gevolg van de stortwerkzaamheden in deze boszone is de bodem, strooisel- en kruidlaag beschadigd/vernietigd."*

Deze vaststellingen werden opnieuw geïllustreerd aan de hand van een fotodossier (stukken 50-54, onderkaft 4).

Pablo Gentils verklaarde aan de natuurinspecteurs dat hij en zijn vriend in opdracht van de beklaagde Wim Delvoye, met bij de firma Boels gehuurd kraanmaterieel, al enkele dagen de poel aan het ruimen waren; hij had geen kennis van de vergunningsvoorwaarde dat het slib legaal diende afgevoerd te worden. De staking van de werken werd hen bevolen (stuk 44, onderkaft 4).

Op 19 oktober 2009 stelden natuurinspecteurs van het ANB, op vraag van het parket tot controle van de uitvoering van de herstelmaatregelen, vanaf de Kalverhagestraat vast dat twee rupskranen aan het werk waren aan de andere zijde van de leeggepompte slotgracht. Een kraan stond in de slotgracht, verzamelde het slib en deponeerde het in twee af- en aanrijdende vrachtwagens. De natuurinspecteurs verkregen toegang tot het parkdomein en stelden vast in het centrale gedeelte van het park waar de vrachtwagens het slib stortten dat twee aarden wallen waren aangelegd waartussen de af- en aanrijdende vrachtwagens het slib stortten. De natuurinspecteurs stelden vast dat de in de natuurvergunning opgelegde voorwaarde voor het afvoeren van het slib niet gevolgd werd (stukken 60-61, onderkaft 4). De natuurinspecteurs bevalen de stopzetting van de werken.

Zij stelden vast dat op de oude boomgaard een deel van het oude slib was verwijderd, doch dat vers slib werd gestort en dat het geruimde slib werd verwerkt tot een dijk van 190 m lang, gemiddeld 5 m breed aan de basis en 4 m over de kruin gemeten en met een hoogte van ongeveer 1,2 m. Aan de andere kant van de vijver merkten de natuurinspecteurs 'boomlijken' op, gestapeld tegen de opgaande haagbeuken en berken, rond de uitgeslibde vijver en deze vormden een dam om het al uitgeharde slib tegen te houden. Deze vaststellingen werden geïllustreerd aan de hand van een fotodossier (stukken 70-83, onderkaft 4).

Deze vaststellingen vinden (op meer summiere wijze) bevestiging in het proces-verbaal van de politie Regio Rhode en Schelde die samen met de natuurinspecteurs ter plaatse was (stukken 1-21, onderkaft 5) en ook een fotodossier opstelden (stukken 25-37, onderkaft 5).

Nadine Van Tomme, wiens echtgenoot Dries Adriaen, de werken uitvoerde op het domein, bevestigde dat zij opdracht kregen het slib uit te spreiden (stuk 25, onderkaft 5).

De beklaagde Wim Delvoye verklaarde (stukken 54-55, onderkaft 5) dat "*meneer Van den Abeele*" van Natuur en Bos altijd een duidelijke reden had om de werken stil te leggen en deze steeds saboteert zonder reden; hij misbruikte volgens de beklaagde "*zijn vakjargon en zijn rechtsmiddelen*" terwijl hij aan het werk was; die "*meneer*" zocht hem. De beklaagde was van mening geen inbreuk te hebben begaan tegen de "*milieuvergunning*". Het was volgens de beklaagde "*tegen de zin van meneer Van den Abeele dat (hij) niet met zijn mensen (wou) werken en daarom (liet) hij steeds de werken stilleggen*".

Op 27 oktober 2009 meldde advocaat Bert Roelants met een e-mailbericht aan het openbaar ministerie dat hij in opvolging van advocaat August Blomme tussenkwam voor de beklaagde Wim Delvoye (stuk 92, onderkaft 4). Hij stelde dat "*uit zijn eerste contacten met diverse overheidsdiensten (ANB, Onroerend Erfgoed en gemeentebestuur)*" bleek dat de situatie was geëscaleerd met "*wederzijds wantrouwen*" tot gevolg. Hij stelde verder dat hij de zaak had aangenomen met als enige inzet het vertrouwen tussen partijen te herstellen en tot een

spoedige constructieve oplossing te komen. Hieruit volgt ook dat het openbaar ministerie ermee instemde het op 19 oktober 2009 geplande verhoor van de beklagde Wim Delvoye uit te stellen *“in functie van bedaren van de gemoederen”*. In een navolgend e-mailbericht van 20 november 2009 was er sprake van *“een fragiel evenwicht”* dat het niet opportuun maakte het mondeling verhoor af te nemen; er werd voorgesteld een schriftelijke repliek te geven op de vragen van het openbaar ministerie (stuk 94, onderkaft 4).

De beklagde Wim Delvoye legde uiteindelijk pas op 11 maart 2011 zijn verklaring af (stuk 74, onderkaft 4) en dit door bij zijn verhoor een zelf gemaakte schriftelijke verklaring te laten voegen (stukken 75-78, onderkaft 4).

In deze omstandige verklaring betreurde de beklagde Wim Delvoye dat er *“vooral geen dialoog mogelijk (was) met het Agentschap Natuur en Bos, noch met de betrokken ambtenaren”*. De *“vele”* ondervragingen hadden volgens de beklagde *“vooral de schijn om (hem) te willen ontmoedigen en pesten”*. De beklagde stelde *“allerminst de bedoeling (te hebben) om herstelmaatregelen te negeren”*, maar hij vond wel dat *“de wetten van het burgerlijk wetboek”* primeerden op *“onduidelijke decreten die duidelijk jonger zijn dan de bakstenen van domein “de Bueren””* en verwees naar *“het recht je poort te sluiten, het eigendomsrecht, het gelijkheidsbeginsel, enz.”* Hij vroeg zich af hoe het kasteelpark als landschappelijk waardevol agrarisch gebied kon worden aangezien, terwijl het naast twee spoorwegen en een autosnelweg lag en hij het bij aankoop totaal verloederd had aangetroffen en het leek alsof de ambtenaren van Natuur en Bos het dan toch niet zo waardevol vonden om er ook effectief zorg voor te dragen. Hij had het verder over het feit dat het domein al min of meer *“geconfisqueerd”* was (door het ANB) en dat *“overijverige ambtenaren”* het terrein als *“hun persoonlijke speeltuin”* beschouwden. Toen het bericht kwam dat de beklagde het domein ging kopen zouden volgens hem *“Paul Van den Abeele en zijn trawanten”* een *“klopjacht”* op hem zijn begonnen. De herstelmaatregelen van het ANB waren volgens de beklagde gebaseerd op *“leugens”*. Volgens de beklagde was verder geen perceelsvreemde grond aangevoerd (cf. bespreking vaststelling hierna). Hij had geen weet van storten van afval, maar wees op het sluikstorten door iedereen die vrij toegang had tot het terrein; de *“agenten”* van Natuur en Bos konden zomaar liegen over omgekapte bomen of afval zonder dat een rechter of procureur ter plaatse kwam. Er werden ook geen bomen geveld, want het was juist zijn bedoeling een *“heel mooi sculpturenpark”* te maken. Volgens hem was het probleem van het park al voor een groot deel opgelost door het reinigen van de grachten en *“steekt (dat) natuurlijk de ogen uit”* bij de *“agenten”* van Natuur en Bos. Natuur en Bos had hem *“om drogredenen”* al drie of vier keer stilgelegd en dat kostte hem geld en zijn budget was stilaan op en hij opperde dat *“het geld van de procedureslagen die ANB wil voeren (beter) had geïnvesteerd in een duurzame oplossing voor het overstromingsrisico”*. Hij vond verder dat de instandhoudingswerken van zijn eigendom niet mochten geëvalueerd worden door mensen die *“veel te dicht bij het domein wonen”* en dat *“er geen onafhankelijkheid (was) bij deze mensen”*.

Op 2 april 2010 stelde een bevoegde natuurinspecteur van het ANB vast dat vlakbij de brug die perceel 387a verbindt met perceel 392c een grote hoop grond gestapeld ligt. Het betrof min of meer uitgedroogd slib, vermengd met minerale bodem uit de slotgracht. De beklaagde Wim Delvoye toonde dat het slib vroeger gestapeld lag op perceel 392c. Hij vroeg de natuurinspecteur te zeggen dat “*het zo goed (was)*”, wat de natuurinspecteur niet kon gezien de natuurvergunning op dat vlak heel duidelijk was (stuk 4-269, onderkaft 4). De natuurinspecteur deed vaststellingen inzake het gestorte slib en Lansen Vermeir verklaarde dat hij op vraag van de beklaagde Wim Delvoye het perceel 392c slechts gedeeltelijk moest afgraven en dat de rest van het slib werd open gespreid. Verder stelde hij vast dat in de zone tegen de muur die perceel 378a afscheidt van perceel 387/02b een viertal stammen met diameters variërend tussen de 10 en 30 cm lagen afgezaagd; volgens de voorman had de beklaagde hen opdracht gegeven gezien de vergunning het vellen van bomen toeliet.

In opdracht van het openbaar ministerie begaf een natuurinspecteur van het ANB zich op 27 mei 2010 ter plaatse om na te gaan in hoever de opgelegde herstelmaatregelen werden nageleefd. Met advocaat Bert Roelants werd contact opgenomen; deze deelde mee dat de beklaagde Wim Delvoye er op stond persoonlijk bij de rondgang te kunnen aanwezig zijn. Drie data werden voorgesteld. Advocaat Roelants zegde toe om hieruit met zijn cliënt een datum vast te leggen, doch de natuurinspecteur ontving geen bericht meer en ging op 27 mei 2010 ter plaatse. Het smeedijzeren hek was afgesloten met een cijferslot. Via de Geerbosstraat begaf de natuurinspecteur zich naar de achterzijde van het park. Daar zag hij op perceel 464B een enorme hoeveelheid lichtbruine grond liggen. Op de boomgaard stelde hij vast dat de met slib aangelegde aarden wal was afgegraven en dat het slib over de boomgaard is uitgespreid met een dikte van 30 cm. Over de hele lengte van het perceel was langs de walgracht een haag van paplaurier aangeplant op het uitgespreide slib. De aangeplante exoten werden niet verwijderd. De heraanplant van twaalf oude variëteiten hoogstam appelboom ter vervanging van de gerooide bomen werd niet uitgevoerd. Er werd één halfstammige fruitboom *Malus domestica* variëteit *Golden delicious* aangeplant. In de boomgaard merkte de natuurinspecteur niet enkel slib maar ook perceelsvreemde grond, lichtbruin van kleur, op. Deze grond was licht vermengd met steenpuin en plastic.

De beschadigde zomereiken werden niet deskundig verzorgd zoals bepaald in het herstel. Over de gehele lengte van locatie 3 werd slib uitgespreid. Een aantal haagbeuken en zomereiken stonden er te kwijnen. De gevraagde aanplant van 15 zwarte elzen en 11 haagbeuken werd niet uitgevoerd.

Op locatie 2 werd op twee plaatsen de walgracht beschadigd. Het herstel werd niet uitgevoerd. Er werd ook perceelsvreemde grond uitgespreid.

Op locatie 1 werd het oorspronkelijk gestockeerde slib verwijderd. Op het historisch permanent grasland werd ongeveer 10 cm dik perceelsvreemde grond vermengd met vrij veel steengruis uitgespreid. Er werd lavendel aangeplant. Vlak bij de brug die doorgang maakt tussen perceel 378A en perceel 393 lag een vrij grote hoop verhakseld naaldhout.

Op locatie 5 (perceel 393C) groef de natuurinspecteur een profielput, waarbij hij vaststelde dat de oorspronkelijke graszode van het historisch permanente grasland gemiddeld 45 cm onder het oppervlak lag; de natuurinspecteur bemerkte een sliblaag van 35 cm en daarop

een laag teelaarde van 10 cm en dit over de gehele oppervlakte van het perceel. De natuurinspecteur verwees hierbij uitdrukkelijk naar de verklaring van Lansen Vermeir dat hij in opdracht van de beklaagde Wim Delvoye het perceel 392C slechts gedeeltelijk had moeten afgraven en dat de rest van het slib ter plekke werd open gespreid. De vaststellingen hiervoor werden geïllustreerd aan de hand van een fotodossier (stukken 9-19/274-284, onderkaft 4).

Op 1 december 2010 stelde de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur vast dat op het terrein te Melle, Geerbosstraat/Geerbos zn, perceelnummer 464B, gelegen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied, een hoeveelheid grond van ongeveer 1.500 tot 1.800 m³ werd gestort op een terrein dat volgens de overstromingskaart gelegen is in een zone welke mogelijk overstroombaar is vanuit de Vuntebeek en volgens de watertoets gelegen is in een zone die mogelijk overstromingsgevoelig is. Het terrein waar de grond gestockeerd lag, was gekend als een zeer natte zandleembodem (stukken 3-4 en 6-7, onderkaft 8). Een bevel tot staking werd verleend. Dit stakingsbevel werd bij beslissing van 2 december 2010 bekrachtigd (stukken 1-2, onderkaft 9).

De beklaagde Wim Delvoye werd hierover verhoord door de politie van de politiezone Gent. Als verhoor liet hij een zelfgeschreven verklaring voegen (stukken 13-17, onderkaft 8). Daarin had de beklaagde Wim Delvoye het er over dat hij helemaal geen werken had aangevat die vergunningsplichtig waren. Het domein was volgens hem tegen de wil van de vorige eigenaars in beschermd geraakt en vervolgens werden de perceeltjes door overijverige ambtenaren kwetsbaar gebied, monument en landschap met waardevol karakter genoemd, volgens de beklaagde *“allemaal termen die dateren uit nazi-Duitsland”*. Het stockeren van de grond werd volgens hem al lange tijd eerder uitgevoerd, *“ergens in april of mei 2010”*. Hij begreep niet dat er plots in november 2010 een stakingsbevel werd aangeplakt, terwijl het zo bevolen werd door mevrouw de Hemptinne van Natuur en Bos. Volgens de beklaagde gebeurde het stockeren in samenspraak met de gemeente Melle en de *“mensen”* van agentschap Natuur en Bos. Volgens de beklaagde was het gebied overigens overstromingsgevoelig geworden omdat de grachten voordien nooit werden gekuist. Volgens de beklaagde was het niet de bedoeling de gestockeerde grond te laten liggen, maar volgens hem mocht hij met die stakingsbevelen op dat moment nergens meer aankomen. Verder had hij het er onder meer nog eens over dat de ambtenaren van het ANB het gebied wilden inlijven op een onwettige wijze.

De gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur deelde bij brief van 4 april 2011 een herstellvordering mee strekkende tot het herstel in de oorspronkelijke staat, meer bepaald het afgraven van de gestapelde grond tot op de oorspronkelijke grasmat van het terrein en het afvoeren ervan naar een erkende stortplaats (stuk 18, onderkaft 8). De herstellvordering was vergezeld van een positief advies van de, toenmalige, Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid (stuk 26, onderkaft 8).

Op 2 december 2012 stelde de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur van op de openbare weg vast dat op het perceel aan de Kaleverhagestraat 1-3 te Melle, steenkorven

werden geplaatst in de walgracht ten zuidwesten van het kasteel over een afstand van ca. 35 m. Het terrein werd ter plaatse aangepast in die zin dat de ruimte tussen de oever/kruin van de walgracht en de steenkorven werd opgevuld met inerte materialen zoals steenpuin. Daarachter werd een steenslagverharding aangebracht. Deze vaststellingen werden geïllustreerd met een fotodossier (stukken 7-8, onderkaft 9). Tevens werd vastgesteld dat het schrijnwerk van het kasteel werd vervangen door nieuw schrijnwerk met afwijkende indeling. Een stakingsbevel werd opgehangen.

De beklaagde Wim Delvoye werd verhoord door de politie van de politiezone Gent en liet op 11 maart 2011 hiertoe een zelfgeschreven verklaring voegen (stukken 29-32, onderkaft 9). Op de eerste vraag naar de opdrachtgever van de werken, schreef hij neer: *“Wie heeft de opdracht gegeven, vraagt U. Dat is weer zo’n typische ambtenarenvraag. Wie heeft de opdracht gegeven? Ik krijg geen opdrachten, ik ben de eigenaar. Mevrouw de Procureur, ik vraag U, wie heeft U de opdracht gegeven om de klopjacht op mij nog wat op te drijven. Het Agentschap Natuur en Bos? Monumentenzorg? U werkt in opdracht van een onbestuurbare logge organisatie die het niet te nauw neemt met het eigendomsrecht. Een overheid die nog niet in staat is een regering te vormen, een brugje te bouwen of een tunneltje.”* In deze stijl schreef de beklaagde Wim Delvoye verder een tirade tegen de overheid en de ambtenaren, die hij ervan beschuldigde *“als een Groene Khmer (...) nog meer goederen te willen inlijven”*. Op 9 september 2011 begaf de stedenbouwkundig inspecteur zich naar het adres te Melle, Kalverhagestraat 1-3 voor nazicht. Hij stelde vast dat links van het kasteel een betonplaat werd gegoten en dat de steenkorven, zowel links als rechts van het kasteel, die reeds op 2 december 2010 geverbaliseerd werden, verder werden afgewerkt, niettegenstaande het stakingsbevel (stuk 36, onderkaft 9).

Op 28 maart 2011 stelden natuurinspecteurs van het ANB in opdracht van het openbaar ministerie vast dat de herstelmaatregelen niet werden uitgevoerd en dat op het perceel 464B (gelegen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied) nog steeds een grote hoeveelheid lichtbruine grond vermengd met steenpuin, stukken betonbuis en kassei aanwezig was.

Ook op 28 maart 2011 stelden de natuurinspecteurs vast dat op de percelen 382A en 387A een nieuwe weg werd aangelegd lopend van zuidwest naar noordoost. Deze weg werd aangelegd door middel van zogenaamd geotextiel dat geplaatst werd boven op de aangevoerde en geëgaliseerde sliblaag. Op dit geotextiel werd als verharding een dunne laag van ongeveer 7 cm gravé uitgespreid. Over ongeveer honderd strekkende meters was de weg gemiddeld vijf meter breed; de rest van het traject van ongeveer 119 strekkende meters had een breedte van ongeveer drie meter. Ook op perceel 392C werd boven op de uitgespreide perceelsvreemde grond en het uitgespreide slib een nieuwe verharding aangelegd met eenzelfde werkwijze. De lengte van de lusvormige weg was ongeveer 200 m, met een gemiddelde breedte van twee meter en een gravédikte van ongeveer 7 cm. Hiervan werden foto’s genomen (stukken 3-8, onderkaft 11).

Ook de toenmalige gewestelijk erfgoedinspecteur van het, toenmalige, Agentschap Inspectie RWO stelde een (aanvankelijk) proces-verbaal op, namelijk op 8 juni 2009 met betrekking tot de werken die plaatsvonden aan het neerhof van het kasteel zonder het aanvragen en/of verkrijgen van de nodige vergunningen en/of machtigingen. De erfgoedinspecteur stelde vast dat in het landgebouw vroeger dichtgemetselde ramen opnieuw werden opengemaakt, dat deze ramen deels werden heropgemetseld met gebruik van cementmortel en dat de gevel werd gereinigd met een niet gekende methodiek (stukken 2-4, onderkaft 6). Een fotodossier illustreert de vaststellingen (stukken 9-18, onderkaft 6).

De beklaagde Wim Delvoye overhandigde aan de politie een uitgeprinte verklaring als verhoor (stukken 22-26, onderkaft 6). Hierin stelde hij dat de onderhoudswerken aan het boerderijtje niet vergunningsplichtig waren en enkel tot doel hadden om de bestaande woning te herstellen in “zijn” (haar) oorspronkelijke staat. Hetzelfde voerde hij aan met betrekking tot de grachten. Hij sloot zijn verklaring af met te stellen dat “*de problemen het gevolg (zijn) van enkelen die buitenproportionele maatregelen gebruiken om met (hem) af te rekenen*” (stuk 25, onderkaft 6).

De erfgoedinspecteur maakte bij brief van 2 december 2009 een herstelvordering over (stukken 56-63, onderkaft 3) strekkende tot het uitvoeren van dringende werken en het herstel van exterieur en interieur met respect voor de architectuurwaarden.

Bij kantschrift van 16 augustus 2012 (stuk 134/2012) vorderde het openbaar ministerie het instellen van een gerechtelijk onderzoek verwijzend naar de reeds opgestelde processen-verbaal en onder de overweging dat uit de diverse dossiers bleek dat de beklaagde Wim Delvoye “*zich bij elke controle uitermate agressief (opstelde) zowel opzichtens de politie als opzichtens de inspecteurs van Agentschap Inspectie RWO en Agentschap Natuur en Bos en het derhalve hoogstwaarschijnlijk (was) dat de betrokkenen geen toestemming (zouden) verlenen om over te gaan tot een volledige controle van de site*”.

Bij arrest 24 september 2013 gelastte de kamer van inbeschuldigingstelling van het hof van beroep te Gent de onderzoeksrechter tot uitvoering van vier gevraagde bijkomende onderzoekshandelingen, zoals omschreven in het verzoekschrift, neergelegd overeenkomstig artikel 61quinquies Wetboek van Strafvordering, van 21 juni 2013, namelijk het opstellen van een samenvattend proces-verbaal, het in kaart brengen van de toestand van het domein Kasteel De Bueren voorafgaand de aankoop ervan door de beklaagde Wim Delvoye (in mei 2008), het verhoor van de ambtenaren van het ANB omtrent hun interventies in het domein in de periode 1994 tot 2008 en het verhoor van de inspecteurs van het ANB en van RWO omtrent hun werkwijze en aanbevelingen met betrekking tot soortgelijke domeinen. Deze onderzoekshandelingen werden in het navolgend gerechtelijk onderzoek uitgevoerd. Tevens was er onder leiding van de onderzoeksrechter op 20 november 2014 een plaatsbezoek.

6. Anders dan de eerste rechters is het hof van oordeel dat geen enkel gegeven verantwoordt te twifelen aan de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de bevoegde opsporingsambtenaren van het ANB en van het toenmalige Agentschap RWO (stedenbouw) en de vaststellingen die zij deden. Er was geen sprake van vooringenomenheid of de

aanwezigheid van een zogenaamde tunnelvisie bij hun tussenkomsten waarbij, zoals de eerste rechters stelden, *“elke aanpassing aan het domein Ter Bueren als een verdachte situatie (zou zijn) beschouwd”*. Bij het overlopen van de feitelijke vaststellingen die, samen genomen, de eerste rechters tot deze beslissing brachten, verloren de eerste rechters diverse wettelijke regelingen uit het oog of verbonden zij aan een bepaalde vaststelling ten onrechte een verdachtmaking ten aanzien van de opsporingsambtenaren:

- De vaststelling dat voor de aankoop van het kasteeldomein door de beklaagden geen enkel proces-verbaal werd opgesteld over de *“verloederde situatie op het terrein”* brengt niet mee dat latere opeenvolgende vaststellingen door inspectiediensten noodzakelijk exponent van een tunnelvisie of vooringenomenheid zouden zijn. De gegevens van het strafdossier laten ook toe vast te stellen dat er jarenlang voor de beklaagden eigenaars werden en zij hun activiteiten op de percelen startten, geen activiteiten plaatsvonden die tot tussenkomst van een opsporingsambtenaar noopten. Dat er meteen na de aankoop van het kasteeldomein en zelfs voor het verlijden van de notariële akte controles van het ANB werden uitgevoerd, kan evenmin wijzen op een tunnelvisie of vooringenomenheid in hoofde van de inspectiediensten.
De eerste vaststelling, waarmee het (toen nog opsporings)onderzoek een aanvang nam, was trouwens een vaststelling van de lokale politie en niet van de gespecialiseerde opsporingsambtenaren van de respectieve inspectiediensten. De politie was op vraag van het gemeentebestuur van de gemeente Melle vaststellingen gaan doen.
- De vermelding door de eerste rechters dat het ANB in de periode van 22 augustus 2008 tot 9 september 2011 *“niet minder dan (dertien) controles ter plaatse uitvoerde”* is tendentieus: het aantal controles op zich is immers in beginsel zonder relevantie. Bovendien volgt uit de processen-verbaal dat deze dertien controles helemaal niet zonder enige reden of aanleiding plaatsvonden. Uit geen enkel gegeven van het strafdossier volgt dat enige controle door de politie of door een inspectiedienst werd uitgevoerd met het oog op het nodeloos en ononderbroken controleren van de beklaagden.
- De vermelding van een *“discrepantie tussen het totaal gebrek aan controles vóór de aankoop van het kasteeldomein door de beklaagden en de controlefrequentie in de periode nadien”* is eveneens zonder relevantie voor de beoordeling van de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de opsporingsambtenaren bij hun optreden in deze zaak. Het feit dat de inspectiediensten voor de aankoop door de beklaagden geen controles uitvoerden is niet noodzakelijk een element dat wijst op vooringenomenheid of tunnelvisie.
- Ten onrechte stelden de eerste rechters de feitelijke vaststelling *“dat telkens meteen een stakingsbevel werd opgelegd hoewel de inbreuken betwist werden”* voor als een

symptoom van tunnelvisie of vooringenomenheid: het stakingsbevel is immers een preventieve en voorlopige maatregel en is gericht op het voorkomen van schendingen die betrekking hebben op het uitvoeren of voortzetten van de handelingen. Dat vastgestelde inbreuken betwist worden, doet geen afbreuk aan de mogelijkheid voor de verbalisanten om als ze vaststellen dat de handeling voldoet aan de materiële omschrijving van een misdrijf of inbreuk de onmiddellijke staking van handelen te bevelen.

- Het feit dat de procureur des Konings op 22 augustus 2008 niet werd ingelicht over de inbeslagnames van de machines, wijst niet noodzakelijk op een *“eigengereid optreden van politie en inspectie”* zoals de eerste rechters stellen. De inbeslagneming gebeurde door de politie, zonder enige tussenkomst van het ANB of de stedenbouwkundige inspectie, zodat de handeling niets kan zeggen over het optreden van deze diensten: de eerste rechters mengen *“politie en inspectie”* alsof er sprake was van een samenspannen tussen de diverse opsporingsambtenaren, gericht tegen de beklaagden, wat door geen enkel gegeven wordt bevestigd. Bovendien heeft de politie in een navolgend proces-verbaal van 1 september 2008 deze feitelijkheid over het niet melden aan de bevoegde substituut-procureur verduidelijkt en rechtgezet (stuk 61, onderkapt 1).
- De *“indruk”* van de eerste rechters dat het ANB aanstuurde op bijkomende controles bij de zogenaamde feitelijke vaststelling dat de inspectie stedenbouw op hetzelfde ogenblik overging tot controle als het ANB, negeert de rechtsgeldige en normale procedure die gevolgd wordt wanneer een opsporingsambtenaar een inbreuk vaststelt. Het is volstrekt normaal dat een natuurinspecteur die feiten vaststelt die mogelijk een stedenbouwkundig misdrijf uitmaken, op formele wijze de stedenbouwkundige inspectie hiervan in kennis stelt zodat de bevoegde ambtenaar binnen zijn bevoegdheid verdere vaststellingen kan doen en hieraan het wettelijk voorziene gevolg kan verlenen. Het zogenaamd ‘verwittigen’ van de erfgoedinspectie bij de vaststelling door inspecteurs van het ANB van mogelijke inbreuken op erfgoedregels is dan ook een normale procedure, die geenszins de indruk kan doen ontstaan dat het ANB vanuit een tunnelvisie of gedreven door vooringenomenheid aanstuurde op bijkomende controles.
- Ten onrechte vermeldden de eerste rechters het feit dat *“Rudy De Mol van het Agentschap Natuur en Bos (door zijn oversten) van het onderzoek werd gehaald omwille van problemen inzake partijdigheid/onpartijdigheid”* als een vaststaande feitelijke vaststelling, terwijl dit enkel een niet aangetoonde bewering van de beklaagden is.
- De vermelding van de resultaten van de laboratoriumonderzoeken en wateronderzoeken die de beklaagden lieten uitvoeren en die zouden gewezen hebben op *“schoon slib”* was niet relevant in het kader van de stedenbouwkundige

inbreuken die deze feiten mogelijk vormden. Uit de niet-vermelding ervan in enig proces-verbaal van de stedenbouwinspectie kan opnieuw geen tunnelvisie of vooringenomenheid worden afgeleid, zoals de eerste rechters ten onrechte wel deden.

- De eerste rechters hebben niet concreet aangeduid waarom zij “meenden” dat “de beeldvorming weergegeven in de processen-verbaal van zowel het Agentschap Natuur en Bos als van de inspectiediensten stedenbouw slechts fragmentarisch was” en waarom dit dan wel zou gebleken hebben uit de “vergelijking van het fotomateriaal gevoegd in deze processen-verbaal en het fotomateriaal verzameld in het tweede deel van het onderzoek”. Het hof stelt wel concreet vast dat de inspecteurs van het ANB en van de stedenbouwinspectie steeds foto’s hebben gemaakt van de vastgestelde inbreuken en de toestand van de plaats.
- In het licht van de vaststellingen die het ANB en de stedenbouwinspectie elk in hun respectief bevoegdheidsdomein gehouden zijn te doen, was informatie over de “algemene verloederde toestand van het kasteel en het kasteeldomein, in het bijzonder wat betreft de bijzondere waterkering van de grachten” zonder relevantie. Zelfs indien hiervan sprake zou zijn geweest, waren de beklaagden gehouden voor bepaalde werken en handelingen de nodige vergunningen aan te vragen of de voorwaarden van verkregen vergunningen na te leven. Het is hierover dat de inspectiediensten vaststellingen doen en in dit dossier deden. Dat in het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling hieraan wel belang wordt gehecht, staat er niet aan in de weg dat het hof, als feitenrechter, bij de beoordeling van het bewijs van de respectieve telastleggingen deze informatie als irrelevant beschouwt.
- Geheel ten onrechte poneerden de eerste rechters “dat het hof van beroep (te Gent), zetelend in kort geding, in zijn arrest van 16 maart 2012 de inhoud van de stakingsbevelen omschreef als “machtsoverschrijding” van de inspectiedienst” als een “feitelijke vaststelling”. Uit de juiste lezing van het arrest van 16 maart 2012 van het hof van beroep te Gent (o.m. stuk 7, bundel beklagde Wim Delvoye) volgt dat het oordeel dat het Vlaamse gewest zich schuldig maakte aan machtsoverschrijding enkel gold in zover de stakingsbevelen betrekking hadden op “alle werken, handelingen en wijzigingen”, meer bepaald alle werken op het desbetreffende kasteeldomein, zodat het hof voor recht zegde dat de stakingsbevelen van 1 december 2010 en de bijhorende bekrachtigingsbeslissingen van 2 december 2010 enkel betrekking hadden op de werken betrekkelijk de steenkorven en de grondstockage en geen weerslag hadden op andere constructies of op delen van het kasteeldomein. Bovendien is ‘machtsoverschrijding’ als juridisch begrip niet gelijk te stellen met ‘machtsmisbruik’.
- Evenmin kan uit de “expliciete bewoordingen van de kamer van inbeschuldigingstelling in zijn (lees: haar) arrest van 24 september 2013” die wezen op het belang van een onafhankelijk onderzoek à charge en à décharge worden

afgeleid dat de inspecteurs van het ANB en de stedenbouwinspectie tot dan vooringenomen of vanuit een tunnelvisie zouden hebben gehandeld, noch dat de kamer van inbeschuldigingstelling dit oordeelde.

Uit de processen-verbaal volgt dat de beklaagde Wim Delvoye regelmatig brutaal was tegen de politie en de opsporingsambtenaren van de respectieve inspectiediensten (bv. stuk 4, onderkapt 1). Dit vindt bevestiging in zijn herhaalde schriftelijke verklaringen die hij als vorm van verhoor bij de afname van zijn verhoor liet voegen. Zoals hiervoor weergegeven vatten deze verklaringen bijna steeds aan met een tirade tegen de, vaak als overijverig, omschreven ambtenaren, eerder dan te antwoorden op de concreet gestelde vragen. Hij onthield zich in deze verklaringen niet van allerlei beledigende woorden en omschrijvingen ten aanzien van de ambtenaren in het algemeen en de betrokken ambtenaren in het bijzonder. In het licht hiervan stelt het hof vast dat de inspectiediensten zich helemaal niet door de beklaagde Wim Delvoye hebben laten uitdagen, hoewel hij hiertoe regelmatig aanleiding gaf, en zij verder op correcte wijze hun opsporingstaak hebben uitgevoerd en hiervan op waarheidsgetrouwe wijze verslag hebben gedaan in de processen-verbaal.

Het hof stelt vast dat het opsporingsonderzoek en het gerechtelijk onderzoek het recht op een eerlijk proces in zijn geheel niet hebben aangetast. Er is geen enkele reden om de bewijswaarde van de processen-verbaal van de inspectiediensten bij de verdere beoordeling te verminderen als gevolg van een, niet aangetoonde, vooringenomenheid of zogenaamde tunnelvisie van de inspectiediensten die deze processen-verbaal opstelden.

7. De redelijke termijn in strafzaken nam een aanvang op 25 november 2008, toen de beklaagden in kennis werden gesteld van een mogelijke strafvervolging lastens hen. Het opsporingsonderzoek heeft een ononderbroken verloop gekend, al heeft de beklaagde Wim Delvoye de uitoefening van het toezicht en de opsporing door de inspectiediensten wel bemoeilijkt door zijn handelswijze. Tijdens het gerechtelijk onderzoek kende het onderzoek echter wel niet te verantwoorden periodes van stilstand, waardoor de redelijke termijn, bedoeld in artikel 6.1 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend te Rome op 4 november 1950 (EVRM, B.S., 19 augustus 1955, err. B.S., 19 juni 1961) en artikel 14.3.c van het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten (IVBPR, of het zogenaamde BUPO-verdrag) is overschreden.

Deze verdragsbepalingen geven niet aan welke gevolgen het hof dient te verbinden aan deze vaststelling. Inzonderheid bepaalt het verdrag niet dat de sanctie het verval van de strafvordering zou moeten zijn.

Artikel 21ter voorafgaande titel Wetboek van Strafvordering bepaalt dat indien de duur van de strafvervolging de redelijke termijn overschrijdt, de rechter een veroordeling bij eenvoudige schuldigverklaring kan uitspreken of een straf kan uitspreken die lager kan zijn

dan de wettelijke minimumstraf. Deze bepaling sluit een meer of minder vergaand rechtsherstel niet uit.

Het dossier bevat alle elementen die in het kader van een eerlijke procesvoering nodig zijn om tot de waarheidsvinding te komen. Het hof stelt vast dat door het tijdsverloop tussen de feiten en de behandeling voor de rechter, de bewijsvoering en het recht van verdediging van de beklaagden niet zijn aangetast.

Voor zover de beklaagden aan de telastleggingen of enige telastleggingen schuldig worden bevonden en er aanleiding is tot het opleggen van een straf, zal het hof passend rechtsherstel verlenen voor de overschrijding van de redelijke termijn, zoals hierna besproken.

8. Tot en met 29 juli 2018 luidde artikel 5, tweede lid, Strafwetboek als volgt: *“Wanneer de rechtspersoon verantwoordelijk gesteld wordt uitsluitend wegens het optreden van een geïdentificeerde natuurlijke persoon, kan enkel degene die de zwaarste fout heeft begaan worden veroordeeld. Indien de geïdentificeerde natuurlijke persoon de fout wetens en willens heeft gepleegd kan hij samen met de verantwoordelijke rechtspersoon worden veroordeeld.”*

Artikel 2 van de wet van 11 juli 2018 tot wijziging van het Strafwetboek en de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering wat de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van rechtspersonen betreft, die in werking trad op 30 juli 2018, vervangt artikel 5 Strafwetboek door de volgende bepaling:

“Een rechtspersoon is strafrechtelijk verantwoordelijk voor de misdrijven die hetzij een intrinsiek verband hebben met de verwezenlijking van zijn doel of de waarneming van zijn belangen, of die, zoals blijkt uit de concrete omstandigheden, voor zijn rekening zijn gepleegd.

Met rechtspersonen worden gelijkgesteld:

1° tijdelijke handelsvennootschappen en stille handelsvennootschappen;

2° vennootschappen bedoeld in artikel 2, § 4, tweede lid, van het Wetboek van Vennootschappen, alsook handelsvennootschappen in oprichting;

3° burgerlijke vennootschappen die niet de vorm van een handelsvennootschap hebben aangenomen.

De strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de rechtspersonen sluit die van de natuurlijke personen, die daders zijn van dezelfde feiten of eraan hebben deelgenomen, niet uit.”

Gezien de strafuitsluitende verschoningsgrond die vervat was in het vroegere tweede lid van artikel 5 Strafwetboek op grond van de nieuwe wet niet langer van toepassing is op de datum van dit arrest, doch wel nog gold op het ogenblik van de feiten van de telastleggingen

die zich voor 30 juli 2018 situeerden, past het hof, voor zover van toepassing, artikel 5, tweede lid, (oud) Strafwetboek toe.

9. Inbreuken op de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening

De feiten voorwerp van de hierna besproken telastleggingen zijn thans, voor zover bewezen, strafbaar gesteld door artikel 6.2.1 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. Deze wijziging laat de strafbaarstelling onverlet; dezelfde straffen als voorheen zijn van toepassing.

9.1 Telastleggingen A1a1, A1b1, A2a1

Uit de vaststellingen van de inspectiediensten, zoals hiervoor geresumeerd weergegeven, volgt het bewijs van de telastleggingen A1a1, A1b1, A2a1 namelijk respectief het plaatsen van steenkorven in de walgracht, het gieten van een betonplateau links van het kasteel en het vellen van twintig hoogstammige bomen.

Deze werken zijn vergunningsplichtig en werden zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning uitgevoerd.

Het vellen van de bomen volgt uit de objectieve vaststellingen van de opsporingsambtenaren en is geïllustreerd aan de hand van de foto's die van het proces-verbaal deel uitmaken. De loutere bewering van de beklagde Wim Delvoye dat het quasi onmogelijk zou zijn om hoogstammige bomen uit te duwen of af te breken doet geen afbreuk aan de objectieve vaststellingen: er werd gewerkt met een tractor en twee rupskranen, zodat het uitduwen of omverduwen van bomen wel degelijk mogelijk was; dat dit geen gebruikelijke wijze voor het rooien van bomen is belet deze vaststelling niet. Integendeel, bevestigt deze werkwijze de ruwe en weinig voorzichtige wijze waarop de werken werden uitgevoerd. Bovendien verklaarde Johan Desomer als werknemer van de firma Delporte die de werken uitvoerde dat hij die ochtend, omstreeks 7.00 uur, samen met twee collega's was begonnen met het rooien van bomen, zodat over het gegeven van rooien van bomen geen twijfel kan bestaan (stuk 24, onderkaft 1).

Dat vaststellingen dienaangaande zouden gebeurd zijn door Rudy De Mol van het ANB is zonder enige relevantie voor de waarachtigheid ervan, zoals hiervoor al uiteengezet.

Ten onrechte voeren de beklagden aan dat de bedoelde steenkorven niet vergunningsplichtig zouden zijn en zouden vallen onder de vrijstelling voorzien door het besluit van de Vlaamse regering van 16 juli 2010 ter bepaling van de handelingen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning nodig is (Vrijstellingsbesluit). De steenkorven in de omwallingsgracht vervangen een bakstenen muur langs de walgracht en zijn dus niet bedoeld als sokkel om kunstwerken op te plaatsen, als vrijgesteld van stedenbouwkundige vergunning overeenkomstig artikel 2.1.10° van het voormelde besluit van 16 juli 2010. De beklagde nv Delvoye Art stelt zelf uitdrukkelijk in haar syntheseconclusie dat de steenkorven een bestaande bakstenen muur langs de walgracht vervangen en zij een

afsluiting en scheiding vormen tussen de walgracht en de grindparking, wat meebrengt dat er geen sprake is van louter tuinornamenten, zoals bedoeld in artikel 2.1.10 Vrijstellingsbesluit. Dat de steenkorven zich binnen een straal van 30 m van de woning, *c.g.* het kasteel, bevinden en niet gelegen zijn binnen een oeverzone of een kwetsbaar gebied is dan ook verder zonder relevantie. Ook de discussie over de verhouding van de steenkorven ten aanzien van de omvang van het kasteelpark, is eveneens zonder relevantie. Hoe dan ook is er geen sprake van een afsluiting in de zin van artikel 2.1.5° Vrijstellingsbesluit, dat handelt over afsluitingen tot een hoogte van twee meter in de zijtuin en achtertuin, wat de steenkorven niet zijn.

Ook het betonplateau links van het kasteel vormt geenszins een van vergunning vrijgesteld tuinornament. Ten onrechte voeren de beklagden aan dat de schaal van het kasteeldomein in rekening zou moeten worden gebracht, waaruit dan zou volgen dat een betonplateau van de betreffende oppervlakte wel voor vrijstelling in aanmerking komt.

Deze handelingen gebeurden in opdracht van de beklagde Wim Delvoye die ook handelde voor rekening van de beklagde nv Delvoye Art, waarvan hij de gedelegeerd bestuurder is.

Het schuldbestandeel van de vermelde misdrijven bestaat in opzet, dit is het wetens en willens aannemen van een strafbare gedraging. Het hof leidt het bestaan van dit opzet af uit de door de beklagde Wim Delvoye gepleegde materiële feiten, namelijk de opdracht die hij gaf tot het stellen van de handelingen, en de vaststelling dat dit feit hem kan worden toegerekend, nu hij rechtvaardiging, schuldonthefing en niet-toerekeningsvatbaarheid niet enigszins aannemelijk maakt.

In hoofde van de beklagde nv Delvoye Art was er geen aandacht voor de naleving van de (stedenbouwkundige) regels bij de bedrijfsuitbating, wat een eigen strafrechtelijke fout in haar hoofde uitmaakt.

Gezien de feiten wetens en willens gepleegd werden, is er geen reden tot toepassing van artikel 5, tweede lid, (oud) Strafwetboek.

9.2 Telastleggingen A2b1a en A2b2

Deze telastleggingen betreffen de aanmerkelijke wijziging van het reliëf van de bodem.

De feitelijke gedraging die in de telastlegging A.2.b.1.a wordt geïllustreerd betreft het storten van een aanzienlijke hoeveelheid slib op de grasbodem (waardoor een verhoging van het maaiveld met meer dan een halve meter werd bekomen).

Anders dan de beklagde nv Delvoye Art voorhoudt in haar syntheseconclusie slaat deze telastlegging niet op het afgraven en verbreden van de wal(gracht) en evenmin op het verdiepen van de walgracht. De telastlegging betreft niet het ruimen van het slib uit de

walgrachten op zich, zodat de argumenten van de beklagde die daarmee verband houden door het hof niet moeten ontmoet worden. Daardoor missen ook de argumenten die verband houden met het voorgehouden gebrek aan onderhoud van de walgrachten sinds 1952 elke relevantie voor de beoordeling van het bewijs van deze telastlegging. Anders dan de beklagden stellen is de vraag naar *“de normale werkwijze bij het onderhoud van dichtgeslibte waterlopen”* dan ook zonder belang voor de beoordeling; dat de kamer van inbeschuldigingstelling in het voormelde arrest in het licht van de volledigheid van het onderzoek hieraan wel aandacht besteedde, laat de voorgaande vaststelling onverlet. Er was bovendien geen *“radicale weigering om deze informatie te verschaffen”* die *“doet vermoeden dat de betrokken diensten in andere gelijkaardige zaken niet dezelfde vergunningen (inzake reliëfwijzigingen, vegetatiewijzigingen,...) vereisten als in huidige zaak en bijgevolg niet dezelfde gestrengheid aan de dag legden”*. Het zijn trouwens niet inspectiediensten die een vergunning vereisen, het is de wet, c.q. de decreten, die de vergunningsplicht bepalen. Het is evenmin de taak of de bevoegdheid van inspectiediensten om gestrengheid aan de dag te leggen, doch wel om te controleren en desgevallend de opsporing van misdrijven te verzekeren.

Op grond van de objectieve feitelijke vaststellingen staat het vast dat het slib op een plaats aangewezen door de beklagde Wim Delvoye werd gestort. Dries Adriaen is zelfstandig landbouwer en loonwerker en voerde de werken uit in opdracht van de beklagden. Hij verklaarde dat hij aan de werken begon ongeveer op 20 augustus 2009; voordien in de maand mei 2009 had hij er ook reeds dergelijke werken uitgevoerd, doch deze werken werden stilgelegd *“na een klacht van de boswachter”*. Nadien werd Dries Adriaen door hoofdaannemer Delporte gevraagd om in augustus 2009 verder te werken en dit op vraag van de eigenaar van het terrein, de beklagde Wim Delvoye. Adriaen verklaarde dat hij voor hij de werken verderzette hij niet in het bezit werd gesteld van enige vergunning. De werken bestonden erin om de wallen rond het kasteel en op het domein zelf uit te baggeren en het slib af te voeren op een stuk weiland in het kasteeldomein zelf (stuk 43, onderkapt 4).

Uit de dossiergegevens, waaronder de foto's doch ook de beschrijving van de reliëfwijziging, volgt dat er sprake is van een aanmerkelijke reliëfwijziging nu duidelijk is dat de aard en de functie van het bewuste perceel werd gewijzigd. Dergelijke aanmerkelijke reliëfwijziging is vergunningsplichtig. De beklagden voerden de handelingen uit zonder over dergelijke voorafgaande schriftelijke vergunning te beschikken. Dat het slib slechts tijdelijk zou gestort zijn en dat het slibvolume door uitdroging en uitloging tot één tiende zou gereduceerd worden doet geen afbreuk aan het aanmerkelijk karakter van de reliëfwijziging.

De feitelijke gedraging die het voorwerp uitmaakt van de telastlegging A.2.b.2 betreft het stockeren van 1.500 tot 1.800 m³ grond in een overstromingsgevoelig gebied wat een aanmerkelijke reliëfwijziging uitmaakt.

Het betreft vaststellingen van de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur op 1 december 2010 (stukken 3-7, onderkapt 8).

De beklagde Wim Delvoye erkende in zijn (zelf geschreven) verklaring bij verhoor op 11 maart 2011 (stuk 14, onderkaft 8) dat de grond die op de terreinen van het kasteel lag werd vervoerd naar en gedeponeed op een achterliggende weide van het kasteel. Volgens de beklagde gebeurde dit in samenspraak met de gemeente Melle, vertegenwoordigd door Frank Everaert en “*de mensen van agentschap Natuur en Bos*” die volgens hem “*perfect op de hoogte*” waren en ook dagelijks aanwezig waren op de werken.

Of de reliëfwijziging werd gerealiseerd met slib (uit de walgracht) dan wel met (perceelsvreemde) grond is zonder relevantie voor de beoordeling van deze telastlegging.

Uit de beschrijving van de reliëfwijziging door de bevoegde opsporingsambtenaar, de foto's en de vaststelling dat de reliëfwijziging werd gerealiseerd met dergelijke hoeveelheid grond in een als mogelijks overstroombaar aangemerkte zone en in een mogelijk overstromingsgevoelig gebied, volgt dat de reliëfwijziging aanmerkelijk was. Dergelijke reliëfwijziging was vergunningsplichtig en er was geen dergelijke vergunning voorhanden.

Het verweer van de beklagden dat zij handelden in opdracht van Delphine de Hemptinne, als ambtenaar van het ANB is ongeloofwaardig. Een bevel van de overheid daartoe volgt niet uit de dossiergegevens. Evenmin was er sprake van onoverwinnelijke rechtsdwaling.

De overwegingen van de eerste rechters dat de beklagden zijn tegemoet gekomen “*aan de verzuchtingen van het Agentschap Natuur en Bos om het geruimde slib niet te laten liggen op de oevers van de walgrachten*” en de beklagden “*inspanningen (hebben) gedaan (materiaal, personeel, filtering, transport) om dit slib verderop te laten uitlogen en uitdrogen*” en de beklagden aldus “*aannemelijk (maken) dat zij zich welwillend hebben opgesteld en hebben gehandeld naar de op dat ogenblik aanwezige autoriteiten*” raken kant noch wal om te stellen dat er sprake was van onoverwinnelijke rechtsdwaling of een overheidsbevel om zo te handelen.

Een burger moet niet tegemoet komen aan *verzuchtingen* van een (opsporings)ambtenaar doch moet zonder meer de wet naleven. Het niet laten liggen van het slib houdt geen verband met de bewuste telastlegging; zoals hiervoor vermeld is zonder relevantie of de reliëfwijziging met slib dan wel met (andere) grond werd gerealiseerd. Het leveren van inspanningen om te voldoen aan wettelijke verplichtingen is een evidentie en maakt het bestaan van onoverwinnelijke rechtsdwaling niet aannemelijk, noch dat hiermee voldaan werd aan een overheidsbevel. Hetzelfde geldt voor een zogenaamde welwillende opstelling: van een burger wordt niet noodzakelijk verwacht welwillend te zijn, doch enkel dat hij of zij bij het stellen van bepaalde handelingen onderhevig aan een door de wet bepaald gebod of verbod de wettelijke verplichtingen naleeft.

De feiten van de telastlegging zijn de beide beklagden toerekenbaar. Het hof verwijst hiervoor ook naar de overwegingen hiervoor.

9.3 Telastleggingen A1a2, A1b2, A2a2, A2b1b

De feiten van de telastlegging A1a2, A1b2, A2a2, A2b1b, namelijk de instandhouding van de in de telastleggingen hiervoor vermelde uitvoeringen, zijn sinds 1 maart 2018 niet langer strafbaar (cf. art. 6.2.1 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening), ook niet als de feiten zich situeren in ruimtelijk kwetsbaar gebied, zodat de beklaagden van deze telastleggingen van rechtsvervolging ontslagen worden.

9.4 Telastlegging B

Uit de hiervoor weergegeven vaststellingen (proces-verbaal van 9 september 2011 van de stedenbouwkundig inspecteur, stuk 39, onderkaft 9) volgt duidelijk dat in strijd met het stakingsbevel de steenkorven verder werden afgewerkt.

Onder verwijzing naar de overwegingen hiervoor wat betreft de toerekening en het opzet, stelt het hof vast dat de telastlegging B bewezen is voor de beide beklaagden en hen ook toerekenbaar en verwijtbaar is.

Het doorbreken van een stakingsbevel is een zelfstandig misdrijf, dat losstaat van het bewijs van de feiten die voorwerp zijn van het stedenbouwkundig misdrijf waarvan de staking bevolen werd. Verder is het hof, anders dan de eerste rechters, van oordeel dat de vrijstelling niet van toepassing is, zoals hiervoor vermeld. Dit, noch andere elementen, vormen grond om het stakingsbevel overeenkomstig artikel 159 Grondwet als onwettig buiten toepassing te laten.

10. Inbreuken op het Decreet Natuurbehoud

Uit de objectieve vaststellingen volgt het bewijs van de telastleggingen C1, C2, C3, D1a, D1b, D2a (1-5), D2b, D2c en D2d. Deze feiten zijn de beide beklaagden toerekenbaar en verwijtbaar.

Artikel 7 van het besluit van de Vlaamse regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu bepaalt:

“Onverminderd het bepaalde in artikel 9 van het decreet, is het wijzigen van de volgende vegetaties of kleine landschapselementen en hun vegetaties verboden:

(...)

4° historisch permanente graslanden, met inbegrip van het daaraan verbonden microreliëf en poelen, als ze in de volgende gebieden liggen:

a) groengebieden, parkgebieden, buffergebieden, bosgebieden en de bestemmingsgebieden die vergelijkbaar zijn met die gebieden, aangewezen op de plannen van aanleg of de ruimtelijke uitvoeringsplannen die van kracht zijn in de ruimtelijke ordening;”.

Uit de hiervoor geresumeerde weergegeven vaststellingen van de bevoegde opsporingsambtenaren volgt het bewijs dat verboden wijzigingen werden aangebracht aan historisch permanente graslanden door het wijzigen van het reliëf met inbegrip van nivellering van het microreliëf als gevolg van het verwerken van het slib tot een dijk (zoals beschreven in telastlegging C1), het aanvoeren van slib en het storten ervan tussen twee aarden dijken op de percelen 382A en 387A (C2) en het storten van slib tegen de bosrand op perceel 382A (C3).

Anders dan de beklaagden stellen, werden de voorwaarden van de natuurvergunning van 13 januari 2009 niet nageleefd, wat ook uitdrukkelijk door de natuurinspecteurs werd vastgesteld: *“Geen enkele van deze activiteiten werd gemachtigd door de afgeleverde natuurvergunning (van) (13 januari 2009)”* (stuk 5, onderkaft 4). Bovendien blijkt uit de verklaringen van Dries Adriaen en Wim Delporte, die de voormelde handelingen in opdracht van de beklaagden uitvoerden, dat er bij de uitvoering geen rekening werd gehouden met de voorwaarden van de natuurvergunning (stukken 10 en 11, onderkaft 4). Dries Adriaen was zelfs niet op de hoogte van het bestaan van dergelijke vergunning en voerde het slib naar de plaats(en) die de beklaagde Wim Delvoye hem had aangewezen. Ook de aannemer Wim Delporte stelde dat hij nog moest nakijken of de vergunning mee in het (aannemings)dossier was gevoegd. Hij verklaarde ook dat het in hoofdzaak de beklaagde Wim Delvoye was die zelf zeer regelmatig toezicht op de werken hield. Dat het transport naar een akker in de omgeving niet zou mogelijk geweest zijn, is niet aangetoond en bovendien niet relevant. De foto's bij de vaststellingen en de omvang van de slibstortingen die hieruit blijkt, maken duidelijk dat er geen sprake was van naleving van de natuurvergunning.

Artikel 13, § 4 decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (Decreet Natuurbehoud) bepaalt:

“Onverminderd de bepalingen van § 3 wordt het wijzigen van de vegetatie of het geheel of gedeeltelijk wijzigen van kleine landschapselementen of de vegetatie ervan, voor zover de Vlaamse regering die wijzigingen niet verbiedt, afhankelijk gemaakt van het verkrijgen van een vergunning voor het wijzigen van de vegetatie. Het gaat daarbij om de volgende gebieden:

1° de groengebieden, de parkgebieden, de buffergebieden, de bosgebieden, de natuurontwikkelingsgebieden, de valleigebieden, de brongebieden, de agrarische gebieden met ecologisch belang of waarde, de agrarische gebieden met bijzondere waarde en de met al deze gebieden vergelijkbare bestemmingsgebieden, aangewezen op de plannen van aanleg of de ruimtelijke uitvoeringsplannen van kracht in de ruimtelijke ordening;”.

Met ingang van 1 augustus 2018 is er sprake van een omgevingsvergunning i.p.v. een vergunning, doch deze wijziging aangebracht door artikel 6, § 1 van het decreet van 8 december 2017, wijzigt het gebod niet en laat de strafbaarstelling onverlet.

Hiervoor werd beschreven op welke wijze door middel van geotextiel een weg werd aangelegd boven op de aangevoerde en geëgaliseerde sliblaag en hoe hierop een laag gravé van ongeveer 7 cm werd uitgespreid (D1a), evenals op welke wijze op perceel 392C een nieuwe verharding werd aangelegd op de uitgespreide grond en het uitgespreide slib.

Het is niet de aanleg van de weg op zich die voorwerp uitmaakt van de telastlegging, doch wel de vegetatiewijziging die hiervan het gevolg was. Of er sprake was van een voorheen bestaand verhard tuinpad is zonder relevantie voor de beoordeling van de telastlegging D1a, wanneer vastgesteld wordt, zoals *in casu*, dat de handelingen de vegetatie, de kleine landschapselementen of de vegetatie ervan heeft gewijzigd zonder dat een vergunning voorhanden was. De uitvoering van de handelingen, gelet op de lengte, breedte, het gebruik van geotextiel en het aanbrengen van gravé er bovenop was dermate ingrijpend dat geen sprake was van onderhoudswerken, maar dat er wel degelijk wijzigingen werden aangebracht aan het historisch permanent grasland waarvoor een voorafgaande vergunning nodig was; dit blijkt overigens ook uit de foto die de tweede beklagde nv Delvoye Art in haar eigen syntheseconclusie weergeeft (p. 32). Anders dan de eerste rechters aangaven, was voor deze beoordeling en vaststelling geen onderzoek naar het bestaan en het eventuele tracé van het tuinpad noodzakelijk.

Anders dan de eerste rechters stelt het hof niet dat wat betreft de vaststellingen over de feiten van de telastleggingen D2a, b, c, de bewijswaarde van de processen-verbaal van de bevoegde opsporingsambtenaren beperkt moet worden als gevolg van een vermeend eenzijdig gevoerd onderzoek, zoals hiervoor besproken. Het hof wijst nogmaals op de eigenlijke feitelijke gedragingen die in deze telastleggingen geïllustreerd worden. Voor de beoordeling daarvan is de vaststelling of er al dan niet sprake was van een *“algehele verloederde toestand van het kasteeldomein”* zonder relevantie. Wanneer, zoals *in casu*, is vastgesteld dat geen vergunning voorhanden was voor de vegetatiewijziging zoals bepaald in artikel 8, § 1, besluit van de Vlaamse regering van 23 juli 1998, moeten korte dan wel lange termijn-effecten op de biodiversiteit van de handelingen niet in rekening worden gebracht, noch het *“hoger normdoel van natuurherstel”* of de waarden omschreven in het ministerieel besluit van 1994 dat, volgens de eerste rechters, tot de bescherming van het waterkasteel en het uniek systeem van de walgrachten heeft geleid. Bij de objectieve vaststellingen dat er gestort werd op een wijze die de vegetatie heeft gewijzigd, zoals ook geïllustreerd door de foto's, blijft een vermeende – doch zoals hoger reeds gesteld, onbestaande - ‘tunnelvisie’ in hoofde van, volgens de eerste rechter klaarblijkelijk alle, opsporingsambtenaren, zonder enige weerslag op de realiteit. Er kan niet geduïd worden op welke wijze dergelijke objectieve vaststellingen *“onvoldoende fundament”* zouden bieden om te beslissen dat de feiten van de telastleggingen beantwoorden aan de realiteit, zoals de eerste rechters overwogen en wat door de beklagde als een argument ter staving van haar middel in haar syntheseconclusie wordt herhaald. Op geen wijze is aangetoond dat de processen-verbaal onbetrouwbaar zijn en dat hun bewijswaarde dermate is aangetast dat zij niet als bewijs van de feiten zouden kunnen dienen.

Het voldoen aan een hoger normdoel, zoals de eerste rechters het natuurherstel aanduiden, kan geen vrijbrief zijn voor het plegen van inbreuken op wettelijk gestelde verplichtingen.

Bij het ruimen, uitdiepen en verbreden van de walgracht over een lengte van 370 meter werd het slib en de minerale bodem gemiddeld tot 70 cm verwijderd. De oeverzijde werd hierbij tot een meter aan de binnenzijde schuin afgegraven, tot diep in de wortelzone van de oeverbegeleidende struiken en bomen. Hierdoor werden de aanwezige watergebonden flora en fauna en bodemorganismen in het uitgegraven deel verwijderd en vernietigd. Het wortelgestel van zowel verwijderde als van overblijvende struiken en bomen werd vernietigd of beschadigd (D2a1).

Het storten van de ruimingspecie, bestaande uit organisch slib en minerale bodem, in een volume van ongeveer 12.000 tot 15.000 m³ in de hoogstamboomgaard en het weiland op locatie A bracht een vegetatiewijziging teweeg, zoals beschreven in de telastlegging D2a2.

Bij het uitvoeren van deze handelingen, hiervoor voldoende beschreven bij weergave van de objectieve vaststellingen, werden bomen langsheen het traject beschadigd of geroid, langsheen het traject van de uitgegraven walgracht en in de boomgaard (D2a3).

Ook het ontbossen van 2 are oppervlakte, bestaande uit hoofdzakelijk haagbeuken, essen en lijsterbessen bracht een vegetatiewijziging teweeg (D2a4).

Tevens werd vastgesteld dat in de hoogstamboomgaard beplant werd met gecultiveerde en niet-inheemse plantensoorten (o.a. paplaurier) bovenop de hopen stortspecie (D2a5).

Verder werden bomen geroid en gekapt langsheen de walgracht over een lengte van 60 meter, zoals gespecificeerd in de telastlegging D2b, werd op de overgang van het weiland met de bosrand slib gestort vanop de weide doorheen het bos tot aan de walgracht in de Kalverhagestraat, waarbij de bosvegetatie over een oppervlakte van 250 m² bedolven werd onder slibspecie en er een reliëfwijziging van ongeveer 125 m² tot stand kwam (D2ca) en werd ter hoogte van de stuw in de Kalverhagestraat als gevolg van ruw uitgevoerde ruimingswerken de binnenoever plaatselijk afgegraven (D2cb).

Tenslotte werd op locatie 4 (perceel 381: weiland en hoogstamboomgaard, gekarteerd als historisch permanent grasland), langsheen het oude, nog niet verwijderde slibstort noordelijk achteraan slib bijgestort, als gevolg waarvan doorheen het weiland een vochtige vegetatiezone, aanzienlijk werd beschadigd.

Al deze handelingen werden verricht zonder het voorhanden zijn van een vergunning.

Wat betreft het voorhanden zijn van het schuldbestanddeel van de vermelde misdrijven bestaande uit opzet, dit is het wetens en willens aannemen van een strafbare gedraging,

herhaalt het hof wat hiervoor werd overwogen. Het hof leidt het bestaan van dit opzet af uit de door de beklaagde Wim Delvoye gepleegde materiële feiten, namelijk de opdracht die hij gaf tot het stellen van de handelingen, en de vaststelling dat dit feit hem kan worden toegerekend, nu hij rechtvaardiging, schuldonthefing en niet-toerekeningsvatbaarheid niet enigszins aannemelijk maakt.

In hoofde van de beklaagde nv Delvoye Art was er geen aandacht voor de naleving van de regels inzake natuurbehoud bij de bedrijfsuitbating, wat een eigen strafrechtelijke fout in haar hoofde uitmaakt.

Gezien de feiten wetens en willens gepleegd werden, is er geen reden tot toepassing van artikel 5, tweede lid, (oud) Strafwetboek.

11. Inbreuken op het Bosdecreet

11.1 Vooreerst stelt het hof de samenhang vast tussen enerzijds de telastleggingen die betrekking hebben op het Bosdecreet en anderzijds de andere telastleggingen.

Voor zover bewezen, zijn de feiten die (als misdrijf) een inbreuk vormen op het Bosdecreet strafbaar gesteld door artikel 16.6.1, § 1, Decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid

Artikel 14 Bosdecreet bepaalde tot 28 oktober 2017: *“In de bossen en op de boswegen is geen enkele vorm van gemotoriseerd verkeer toegelaten, behalve om technische redenen zoals onderhoud en exploitatie, of wanneer dit verkeer noodzakelijk is voor het beheer en de bewaking, voor de veiligheid van de bezoekers en in door een toegankelijkheidsregeling of een bosbeheerplan vastgestelde bijzondere omstandigheden”*. Deze bepaling werd met ingang van 28 oktober 2017 opgeheven (door artikel 61 van het decreet van 9 mei 2014, BS 7 juli 2014).

De beklaagden voeren terecht aan dat dit verbod betrekking had op de ‘sociale en educatieve functie van het bos’ en enkel van toepassing was op de openbare bossen. Verder was ook binnen de door de natuurvergunning van 13 januari 2009 toegelaten handelingen gemotoriseerd verkeer voor de slibruiming nodig zodat dit in de natuurvergunning begrepen was.

De beklaagden dienen dan ook van rechtsvervolging voor de telastlegging E te worden ontslagen.

11.2 Artikel 95 Bosdecreet bepaalt: *“Onrechtmatige toe-eigening van openbare bossen of gedeelten ervan en het uitvoeren van en opdracht geven tot onrechtmatige kappingen is verboden”*.

COVER 01-00001353790-0046-0057-01-02-1

Het uitvoeren van de kappingen in opdracht van de beklaagden volgt in beginsel uit de vaststellingen.

Wel voeren de beklaagden terecht aan dat wat betreft de handelingen die gesteld werden vanaf de natuurvergunning van 13 januari 2009 bepaalde kappingen toegelaten waren. Aan de hand van de telastlegging F kan niet met zekerheid worden uitgemaakt op welke kappingen, voor dan wel na de natuurvergunning, zij slaat. Aldus ontslaat het hof de beklaagden van rechtsvervolging voor de telastlegging F.

11.3 Artikel 96 Bosdecreet bepaalt: *“Behoudens machtiging van het Agentschap of in de gevallen en onder de voorwaarden voorzien in een goedgekeurd beheersplan, zijn ingrijpende wijzigingen en beschadigingen van de bodem, de strooisel-, kruid-, of boomlaag verboden”*.

Als gevolg van de handelingen hiervoor vermeld werden, in samenhang, ingrijpende wijzigingen aangebracht aan de bodem, de strooisel- of de kruidlaag of de boomlaag.

De telastlegging G is bewezen.

11.4 Artikel 97, § 2, Bosdecreet bepaalt: *“Onverminderd de verbodsbepalingen opgenomen in wetten, decreten en reglementen is het, zonder toestemming van de bosbeheerder en machtiging van het Agentschap of zonder dat het voorzien is in het goedgekeurd beheersplan in alle privé-bossen verboden:*

5. bomen te beschadigen, planten weg te nemen, uit te rukken of af te snijden, tenzij als beheersmaatregel;”.

Als gevolg van de handelingen hiervoor vermeld werd op dit verbod inbreuk begaan.

De telastlegging H is bewezen.

11.5 Wat betreft het schuldbestanddeel van de vermelde misdrijven herhaalt het hof dat dit bestaat in opzet, dit is het wetens en willens aannemen van een strafbare gedraging. Het hof leidt het bestaan van dit opzet af uit de door de beklaagde Wim Delvoye gepleegde materiële feiten, namelijk de opdracht die hij gaf tot het stellen van de handelingen, en de vaststelling dat dit feit hem kan worden toegerekend, nu hij rechtvaardiging, schuldonthefing en niet-toerekeningsvatbaarheid niet enigszins aannemelijk maakt.

In hoofde van de beklaagde nv Delvoye Art was er geen aandacht voor de naleving van de regels voortvloeiend uit het Bosdecreet bij de bedrijfsuitbating, wat een eigen strafrechtelijke fout in haar hoofde uitmaakt.

Gezien de feiten wetens en willens gepleegd werden, is er geen reden tot toepassing van artikel 5, tweede lid, (oud) Strafwetboek.

12. Inbreuken decreet bescherming monumenten en stads- en dorpsgezichten

Het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten werd met ingang van 1 januari 2015 opgeheven bij artikel 12.2.1, 2°, decreet van 12 juli 2013 (BS, 17 oktober 2013). Vanaf 1 januari 2015 trad het decreet van 12 juli 2013 betreffende het onroerend erfgoed (BS, 17 oktober 2013) in werking.

De feitelijke gedragingen van de telastleggingen I en J zijn nog steeds strafbaar gesteld door het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 (art. 6.4.3 en 6.4.4, § 1 en 11.2.2, Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013).

Of er sprake is van een orangerie dan wel een landhuis is zonder belang voor de beoordeling van de telastleggingen.

Dat *“vroeger nooit is opgetreden tegen de algehele verloedering van het kasteeldomein en de algehele verloederde toestand van het geïsoleerde landgebouw”*, dat de erfgoedinspectie nooit eerder ter plaatse zou zijn geweest en dat het *“van een zeker cynisme (zou getuigen) dat, na jarenlange inertie van de erfgoedinspectie, precies wordt opgetreden wanneer eindelijk werk wordt gemaakt van de hoogst noodzakelijke instandhoudings- en onderhoudswerken”*, zijn overwegingen die niet thuis horen in een rechterlijke beslissing ter beoordeling van misdrijven en bovendien ontsloegen deze (niet-aangetoonde) elementen de beklagden hoe dan ook niet van naleving van de wettelijke verplichtingen van de regels inzake onroerend erfgoed. Dit geldt ook voor de bedoeling die de beklagden zouden hebben gehad *“juist aan hun verplichtingen om het beschermd monument te willen herstellen te willen voldoen”*. Het is niet te duiden hoe de eerste rechters op grond van objectieve, niet betwiste, vaststellingen over de uitgevoerde handelingen besluiten dat deze *“in een volledig onjuiste context in beeld (zijn) gebracht”*: de bedoelingen van de beklagden doen geen afbreuk aan de concreet vastgestelde feiten.

Het staat vast dat de beklagden de in de telastleggingen beschreven handelingen aan het (beschermd) gebouw stelden zonder de vereiste voorafgaande machtiging.

Of de beklagden het opnieuw openmaken van de dichtgemetselde ramen, het gebruik van cementmortel, het reinigen van de gevel of het slopen van de binnenmuren uitvoerden met de (beste) bedoelingen om het gebouw, volgens hen, in de oorspronkelijke staat te herstellen, is zonder belang. De eventuele goede trouw van de beklagden is irrelevant wanneer, zoals *in casu*, wordt vastgesteld dat er sprake is van het uitvoeren van deze handelingen zonder machtiging.

Het sinds 1 januari 2015 opgeheven artikel 11, § 1 van het decreet van 3 maart 1976 bepaalde: *“De eigenaars en vruchtgebruikers van een beschermd monument of van een in een beschermd stads- of dorpsgezicht gelegen onroerend goed, zijn ertoe gehouden, door de nodige instandhoudings- en onderhoudswerken, het in goede staat te behouden en het niet*

te ontsieren, te beschadigen of te vernielen." Deze verplichting is sinds de feiten tot heden onafgebroken blijven bestaan en geldt nu op grond van de artikelen 6.4.1 en 6.4.3 Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

De uitgevoerde handelingen hebben het beschermd goed ontsierd en beschadigd. De eventuele goede trouw van de beklaagden is opnieuw zonder belang.

De inbreuken zoals gespecificeerd in de telastleggingen I1-I4 en J1-J4 werden vastgesteld door de bevoegde opsporingsambtenaar (onderkapt 6). Uit deze vaststellingen volgt het bewijs van deze telastleggingen, die toerekenbaar en verwijtbaar zijn aan de beklaagden. Ook hier gelden de herhaaldelijk hiervoor vermelde overwegingen over het schuldbestanddeel opzet van deze misdrijven.

13. De bewezen feiten van de telastleggingen A1a1, A1b1, A2a1, A2b1a, A2b2, B, C1, C2, C3 D1a, D1b, D2a(1-2-3-4-5), D2b, D2c(a en b), D2d, G, H, I1, I2, I3, I4, J1, J2, J3 en J4 werden gepleegd met eenzelfde misdadig opzet in hoofde van de onderscheiden beklaagden, zodat voor deze feiten samen overeenkomstig artikel 65, eerste lid Strafwetboek één straf moet worden toegepast, namelijk de zwaarste.

De voor de beklaagden bewezen misdrijven vertonen objectieve ernst. Als nieuwe eigenaars van een kasteeldomein hadden de beklaagden bij het opkuisen van het kasteelpark geen oog voor de verplichtingen die gelden voor de handelingen die hiermee gepaard gaan. Zij hadden enkel oog voor hun eigen doelen en financiële belangen. Diverse verplichtingen werden door de beklaagden als storend ervaren en legden zij, met neerbuigendheid ten aanzien van de ambtenaren die gehouden zijn dergelijke werken te controleren, bewust naast zich neer. Uit de gegevens van het dossier volgt dat de beklaagden op amateuristische wijze tewerk gingen, met voornamelijk de besparing van eigen kosten voor ogen. Zij hadden geen aandacht voor de belangen van de omgeving, die van belang is voor de gemeenschap. De beklaagden deinsden er ook niet voor terug om stakingsbevelen opgelegd door de bevoegde overheid te negeren.

De handelswijze van de beklaagden had belangrijke kosten voor de gemeenschap tot gevolg, onder meer in de vorm van de inzet van diverse inspectie- en justitiële diensten.

Niettegenstaande de redelijke termijn in strafzaken in deze zaak werd overschreden, blijft naar het oordeel van het hof een bestraffing nog maatschappelijk noodzakelijk en verantwoord en volstaat niet enkel de veroordeling bij eenvoudige schuldigverklaring.

Indien de redelijke termijn in strafzaken niet zou zijn overschreden zou volgens het hof voor elke beklagde een geldboete van 15.000 euro passend en noodzakelijk zijn geweest. Als passend rechtsherstel voor de overschrijding vermindert het hof deze geldboete voor elke beklagde reëel en meetbaar zoals hierna bepaald.

Het gelasten van de opschorting van de uitspraak van de veroordeling beantwoordt niet aan de noodzaak om de beklaagden een effectieve bestraffing op te leggen als passende maatschappelijke vergelding en om hen aan te zetten voortaan alle wettelijke verplichtingen bij de bedrijfsuitbating na te leven. Bovendien leidt de hierna bepaalde effectieve geldboete niet tot sociale declassering van de beklaagden, noch brengt het hun sociale reclassering op onevenredige wijze in het gedrang.

De bewezen feiten werden gepleegd na 29 februari 2004 en voor 1 januari 2012, zodat het hof de opgelegde geldboete telkens verhoogt met 45 deciem.

Wat betreft de beklaagde Wim Delvoye zet de hierna bepaalde vervangende gevangenisstraf de beklaagde voldoende aan om de opgelegde geldboete te betalen.

14. De bijdrage tot financiering van het Bijzonder Fonds tot Hulp aan de Slachtoffers van Opzettelijke Gewelddaden en aan de Occasionele Redders dient te worden bepaald op 25 euro, sinds 1 januari 2017 te vermeerderen met 70 deciem tot 200 euro, ongeacht de datum van de bewezen verklaarde feiten; deze bijdrage heeft een eigen aard en is geen straf.

De beklaagden zijn ook gehouden tot de vaste vergoeding voor de kostprijs van het verloop der strafprocedure, die thans, na indexatie, 53,58 EUR bedraagt (zie art. 91 van het koninklijk besluit van 28 december 1950 houdende algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken, zoals gewijzigd door art. 1 van het koninklijk besluit van 13 november 2012, BS 29 november 2012; omzendbrief 131/5 van 25 september 2018, BS 4 oktober 2018), alsook tot de bijdrage aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand, die thans 20 euro bedraagt (art. 4, §3 en art. 5 van de wet van 19 maart 2017 tot oprichting van een Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand).

Het hof veroordeelt de beklaagden tot betaling van deze bijdragen en vergoeding.

De beklaagden zijn hoofdelijk gehouden tot de kosten, gevallen in de beide aanleggen aan de zijde van het openbaar ministerie zoals hierna bepaald, al deze kosten ondeelbaar veroorzaakt zijnde door de in hunnen hoofde bewezen verklaarde telastleggingen, die hen gemeen zijn.

15.1 In het tussenarrest van 25 mei 2018 overwoog het hof bij de beslissing toen om geen plaatsopneming te bevelen onder meer dat de ambtenaren van de herstellvorderende overheden krachtens de respectieve toepasselijke decreten desgevallend over toezichtrechten beschikken en zij zich, zo nodig, kunnen laten machtigen om toegang te verkrijgen in de uitoefening van deze toezichtrechten.

De bundel van de herstellvorderende overheden bevat een aanvankelijk proces-verbaal van 28 juni 2018, opgesteld door natuurinspecteurs van het ANB. Deze hadden zich op het adres

Kalverhage 1-3 te Melle begeven, in het bezit van een machtiging tot visitatie op 21 juni 2018 verleend door de politierechter te Gent, waarvan zich ook een afschrift in de bundel bevindt.

De beklaagden voeren aan dat de machtiging tot visitatie die de politierechter op 21 juni 2018 verleende nietig zou zijn en dat de opgestelde processen-verbaal uit de debatten dienen geweerd te worden.

De vaststellingen die gebeurden n.a.v. de verleende machtiging maken deel uit van de bundel van de eisers tot herstel.

De machtiging tot visitatie in de huizen, erven en panden van particulieren die op 21 juni 2018 verleend werd door de politierechter te Gent is niet aangetast door nietigheid omdat de politierechter niet werd ingelicht over de inhoud van het beroepen vonnis. Evenmin is aangetoond dat de machtiging met kennis van de inhoud van het beroepen vonnis *“zonder meer zou geweigerd (geweest) zijn”*. De aanvraag voor deze machtiging gebeurt noodzakelijk eenzijdig en leidt niet tot een tegensprekelijk debat over de machtiging. De verwittiging van de personen ten aanzien van wie een controle zal worden uitgevoerd, zou ook het verrassingseffect dat noodzakelijk aan controles verbonden is teniet doen. Eenmaal de controle is aangevat kunnen de betrokkenen worden bijgestaan door een raadsman, zoals ook gebeurde tijdens de visitatie: meester Robin Slabbinck was om 14.50 aanwezig en vergezelde de natuurinspecteurs tot het einde van de visitatie omstreeks 15.20 uur.

De machtiging tot visitatie werd verleend overeenkomstig artikel 6.3.12, 2°, Decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid en is rechtsgeldig.

Het proces-verbaal maakt melding van nieuwe overtredingen op de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, het Bosdecreet en het Natuurdecreet. Van deze nieuwe feiten is het hof vanzelfsprekend niet gevat.

Het proces-verbaal bevat geen relevante gegevens over het herstel met betrekking tot de in dit arrest bewezen bevonden misdrijven. Ook door de beklaagden wordt niet aangetoond dat het herstel werd uitgevoerd.

Wat betreft de stedenbouwkundige inbreuken is er meer bepaald geen proces-verbaal in de zin van artikel 6.3.6, § 1, derde, vierde en vijfde lid, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening voorhanden (oud 6.1.45 (oud) Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening), dat het herstel vaststelt.

Aldus stelt het hof vast dat het bewijs van enig herstel niet voorligt.

15.2 De herstellvordering van de Inspecteur Onroerend Erfgoed heeft betrekking op de vaststellingen hiervoor vermeld. De herstellvordering strekt tot het herstel van alle

beschadigingen door de uitvoering van niet-vergunde werken naar een bouwfysisch gezond monument volgens herstelmethodes eigen aan historische monumenten, waarbij voor het schilderwerk geldt dat gewerkt moet worden volgens het bestaande kleurenpalet of indien het gevonden wordt, het historische kleurenpalet.

Het bestaan van een machtiging brengt niet mee dat de herstelvordering zonder voorwerp is als niet is aangetoond dat de machtiging werd uitgevoerd volgens de in de machtiging gestelde voorwaarden en dat daarmee aan de herstelmaatregelen is uitvoering gegeven.

Het door de inspecteur Onroerend Erfgoed gevorderde herstel in de oorspronkelijke staat is wettig en steunt op gewettigde motieven. Uit niets volgt dat het bevelen van het herstel disproportioneel zou zijn. Het bevelen van dit herstel is nog steeds noodzakelijk, zoals hierna bepaald.

De vrees bestaat dat de veroordeelde beklagden niet zonder enig drukkingsmiddel het herstel zullen uitvoeren. De lange tijd tot de uitspraak hebben de veroordeelde beklagden niet benut voor het bewerkstelligen van het herstel van de plaats in de oorspronkelijke staat wat betreft het onroerend erfgoed op hun percelen. In die omstandigheden is het opleggen van een dwangsom wel degelijk noodzakelijk om de veroordeelde beklagden tot het uitvoeren van het herstel aan te sporen.

Het bedrag van de dwangsom bepaalt het hof zoals hierna bepaald.

Gelet op de lange tijd dat de veroordeelde beklagden het herstel al hadden kunnen uitvoeren en hun keuze de afloop van deze zaak af te wachten en de termijn die hen hiertoe nog wordt gegund, is er geen reden om nog een respijttermijn te bepalen in toepassing van artikel 1385*bis*, vierde lid van het Gerechtelijk Wetboek.

Als de opgelegde herstel- of instandhoudingsmaatregelen niet binnen de door de rechter bepaalde uitvoeringstermijn worden uitgevoerd, beveelt het hof dat de inspecteur Onroerend Erfgoed ambtshalve in de uitvoering ervan kan voorzien in de plaats en op kosten van de veroordeelde beklagden.

15.3 Bij brief van 12 september 2008 diende het ANB een herstelmaatregel in bij het parket.

Zoals het herstel geformuleerd is in de conclusie van 14 september 2018 wordt de invulling van de herstelmaatregelen deels overgelaten aan de administratie. Het hof kan deze beslissing echter niet delegeren aan de herstelvorderende overheid, ook niet deels.

Het hof stelt vast dat de behandeling van de herstelvordering van het ANB niet in staat is en stelt de behandeling ervan uit naar de hierna bepaalde rechtszitting.

15.4 De geldig ingediende herstellvordering van de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur heeft betrekking op de op 1 december 2010 vastgestelde en bewezen inbreuk, namelijk het zogenaamd stockeren van grond of de feiten van de telastlegging A2b2.

Het bevelen van een herstelmaatregel vereist dat de plaatselijke ordening door het misdrijf is geschaad en de maatregel ertoe strekt deze plaatselijke ordening te herstellen. Het blijkt niet dat de gevorderde herstelmaatregelen gesteund zijn op motieven die vreemd zijn aan de goede ruimtelijke ordening of die uitgaan van een opvatting over de goede ruimtelijke ordening die kennelijk onredelijk is. Onder meer verwijst de herstellvordering naar het feit dat het een vlak landschap betreft dat beeldbepalend is en waar de omvangrijke hoop grond een storend element vormt. Bovendien wordt gewezen op de overstroombaarheid van de grond, vanuit de Vuntebeek en de infiltratiegevoeligheid van de grond en de gevolgen hierop van de hoeveel gestorte grond. Dat de grond intussen zou uitgespreid zijn doet aan de noodzaak tot herstel geen afbreuk.

De door de stedenbouwkundig inspecteur wettig gevorderde herstelmaatregelen zijn nog steeds noodzakelijk om aan de gevolgen van het misdrijf een einde te stellen. Niets wijst erop dat de plaats in de oorspronkelijke toestand werd hersteld en dit werd ook niet rechtsgeldig vastgesteld. Het hof beveelt het herstel zoals hierna bepaald.

Ook wat de uitvoering van deze herstelmaatregelen betreft bestaat de vrees dat de veroordeelde beklagden niet zonder enig drukkingsmiddel het herstel zullen uitvoeren. De lange tijd tot de uitspraak hebben de veroordeelde beklagden niet benut voor het bewerkstelligen van het herstel van de plaats in de oorspronkelijke staat wat betreft de reliëfwijziging. In die omstandigheden is het opleggen van een dwangsom wel degelijk noodzakelijk om de veroordeelde beklagden tot het uitvoeren van het herstel aan te sporen.

Het bedrag van de dwangsom bepaalt het hof zoals hierna bepaald.

Gelet op de lange tijd dat de veroordeelde beklagden het herstel al hadden kunnen uitvoeren en hun keuze de afloop van deze zaak af te wachten en de termijn die hen hiertoe nog wordt gegund, is er geen reden om nog een respijtermijn te bepalen in toepassing van artikel 1385*bis*, vierde lid van het Gerechtelijk Wetboek.

OP DEZE GRONDEN

Het hof,

rechtsprekend op tegenspraak,

gelet op de artikelen hiervoor aangehaald, met inbegrip van de bepalingen vermeld in de bewezen telastleggingen, en de artikelen:

- 211 en 211bis Wetboek van Strafvordering,
- 24 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken,
- 112bis (oud) Bosdecreet;
- 8, 6 2 en 3, 11, § 11, 58 (oud) Decreet Natuurbehoud;

ten gronde met eenparige stemmen beslissend over de ontvankelijke beroepen:

wijzig het beroepen vonnis als volgt:

strafgebied

ontslaat de beklaagde nv Delvoye Art en de beklaagde Wim Delvoye van rechtsvervolgning voor de telastleggingen A1a2, A1b2, A2a2, A2b1b, E en F;

verklaart de beklaagde nv Delvoye Art nv en de beklaagde Wim Delvoye elk schuldig aan de telastleggingen A1a1, A1b1, A2a1, A2b1a, A2b2, B, C1, C2, C3, D1a, D1b, D2a(1-2-3-4-5), D2b, D2c (a en b), D2d, G, H, I1, I2, I3, I4, J1, J2, J3 en J4;

veroordeelt de beklaagde nv Delvoye Art voor de bewezen misdrijven van de telastleggingen A1a1, A1b1, A2a1, A2b1a, A2b2, B, C1, C2, C3, D1a, D1b, D2a(1-2-3-4-5), D2b, D2c (a en b), D2d, G, H, I1, I2, I3, I4, J1, J2, J3 en J4 samen tot een geldboete van **9.000 euro**, verhoogd met 45 deciem tot 49.500 euro;

veroordeelt de beklaagde Wim Delvoye voor de bewezen misdrijven van de telastleggingen A1a1, A1b1, A2a1, A2b1a, A2b2, B, C1, C2, C3, D1a, D1b, D2a(1-2-3-4-5), D2b, D2c (a en b), D2d, G, H, I1, I2, I3, I4, J1, J2, J3 en J4 samen tot een geldboete van **10.000 euro**, verhoogd met 45 deciem tot 55.000 euro of een vervangende gevangenisstraf van drie maanden;

veroordeelt de beklaagden nv Delvoye Art en Wim Delvoye elk tot betaling van een bedrag van 25 euro, vermeerderd met 70 deciem en aldus gebracht op telkens 200 euro te betalen als bijdrage tot de financiering van het fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders;

veroordeelt de beklaagden nv Delvoye Art en Wim Delvoye elk tot betaling van een bedrag van 53,58 euro als vergoeding voor de kostprijs van het verloop van de strafprocedure;

veroordeelt de beklaagden nv Delvoye Art en Wim Delvoye tot het betalen van elk een bijdrage van 20 euro aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand;

veroordeelt de beklaagden nv Delvoye Art en Wim Delvoye hoofdelijk tot betalen van de kosten van de strafvordering, voor het openbaar ministerie begroot op 587,95 euro in eerste aanleg en 256,05 euro in beroep;

herstelvordering

veroordeelt de beklaagden nv Delvoye Art en Wim Delvoye op vordering van de **inspecteur Onroerend Erfgoed** tot herstel in de oorspronkelijke toestand door op de plaats gelegen te Kalverhage 1-3 te Melle, op het kadaster gekend als Melle, afdeling 1, sectie D, nrs. 393, 394d, 391a, 390, 384a, 388, 383, 382b, 389/A, 395c, over te gaan tot herstel in de oorspronkelijke toestand, als volgt:

Fase 1: uitvoeren van dringende werken:

- dichtmaken van de opengemaakte raamopeningen met (watervast) plaatmateriaal teneinde een regen- en winddicht geheel te bekomen;

Fase 2: herstel van exterieur en interieur met respect voor de architectuurwaarden:

Gevels:

- verwijderen van de met cementmortel ingemetselde gedeelten;
- verwijderen van de in cementmortel uitgewerkte slagen in functie van nieuwe ramen;
- herinmetselen van de vijf raamopeningen, waarbij heropgemetseld en hervoegd met traditionele kalkmortel;
- het eerste raam (linkerzijde) gevel dient opnieuw ingevuld met schrijnwerk naar oorspronkelijk model en materiaal;
- de kleine raamopening aan het derde raam dient in zijn oorspronkelijke vorm hersteld te worden;
- beide kleine raamopeningen dienen voorzien van het gepaste schrijnwerk naar oorspronkelijk model;

Interieur:

- hermetselen van de uitgesloopte binnenwand op de oorspronkelijke plaats, met gebruik van traditionele kalkmortel;

en dit binnen een termijn van één jaar vanaf de dag waarop dit arrest in kracht van gewijsde is gegaan;

verbeurt ten aanzien van elke beklagde op vordering van de inspecteur Onroerend Erfgoed een dwangsom van 150 euro per dag vertraging in de nakoming van dit bevel; beveelt dat de inspecteur Onroerend Erfgoed ambtshalve in de uitvoering ervan kan voorzien in de plaats en op kosten van de veroordeelde beklaagden nv Delvoye Art en Wim Delvoye als de opgelegde herstel- of instandhoudingsmaatregelen niet binnen de hiervoor bepaalde uitvoeringstermijn worden uitgevoerd,

veroordeelt de beklaagden nv Delvoye Art en Wim Delvoye op vordering van de **gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur** tot herstel in de oorspronkelijke toestand door op de plaats gelegen te Kalverhage 1-3 te Melle, op het kadaster gekend als Melle, afdeling 1, sectie D, nrs. 393, 394d, 391a, 390, 384a, 388, 383, 382b, 389/A, 395c, over te gaan tot herstel in de oorspronkelijke toestand, als volgt:

- afgraven van de gestockeerde en eventueel uitgespreide grond tot op de oorspronkelijke grasmat;
- legale verwijdering van de afgegraven grond;
- herstel van de sporen van de verwijderingswerken;

en dit binnen een termijn van één jaar vanaf de dag waarop dit arrest in kracht van gewijsde is gegaan;

verbeurt ten aanzien van elke beklaagde op vordering van de stedenbouwkundig inspecteur een dwangsom van 150 euro per dag vertraging in de nakoming van dit bevel;

beveelt dat als het bevolen herstel in de oorspronkelijke toestand niet binnen de hiervoor gestelde termijn wordt uitgevoerd, dat de stedenbouwkundige inspecteur en de burgemeester van de gemeente Melle ambtshalve in de uitvoering ervan kunnen voorzien in de plaats en op kosten van de veroordeelde beklaagden;

stelt de behandeling van de herstellvordering van het **Agentschap Natuur en Bos** uit naar de rechtszitting van vrijdag 13 december 2019 om 9.00 uur.

Kosten eerste aanleg t.l.v. Staat herbegroot:

Afschriften akten HB:	€ 6,00
Opstelrecht HB bekl.:	€ 35,00
Afschr. Arr. Kl:	€ 21,00
	€ 69,00
Afschr. beschikking:	€ 39,00
Afschr. Arr. 7.3.17:	€ 81,00
Dagv. 1e bekl.:	€ 25,87
Hypo. Inschr.:	€ 220,00
Dagv. 2e bekl.	€ 37,63

€ 534,50

+ 10 %: € 53,45

Totaal: € 587,95

Kosten beroep:

Afschrift vonnis:	€ 144,00
Afschriften akten HB:	€ 6,00
Dagv. Delvoye Art nv:	€ 25,87
Dagv. Wim Delvoye:	€ 31,84
Dagv. eisers tot herstel:	€ 25,06

€ 232,77

+ 10 %: € 23,28

Totaal: € 256,05

Dit arrest is gewezen te Gent door het hof van beroep, tiende correctionele kamer, samengesteld uit eerste voorzitter Erik Van de Sijpe, als voorzitter, en de raadsheren Bart Meganck en Steven Van Overbeke, en in openbare rechtszitting van **1 maart 2019** uitgesproken door eerste voorzitter Erik Van de Sijpe, in aanwezigheid van Frederik Vroman, substituut-procureur-generaal, met bijstand van griffier Leentje Mouton.

Leentje Mouton

Steven Van Overbeke

Bart Meganck

Erik Van de Sijpe

Kopie
Afgeleverd aan: mr. VAN STEENBRUGGE Walter

Uw ref: S.13.1544a

Griffierechten

Aantal bladzijden:	57
Totaal griffierecht:	18.20 €
Referentie boekhouding:	

L/688.